

Arhiva Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze **1934**

Antologie și traducere de Dusza Czara și Margareta Sterian

Editată de
Bianca Zbarcea și Lidia Vianu

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Lidia Vianu

Un comunicat de presă neobișnuit

„Îngerul” Margaretei Sterian

Volumul pe care îl publicăm acum, *Antologia poeziei contemporane poloneze, 1934*, face parte din **Arhiva Margaretei Sterian**, încredințată nouă de legatarul acesteia, Mircea Barzuca. El a fost tipărit prima oară de Editura Cartea Românească în anul 1934.

Am publicat în ultima vreme picturile, grafica și opera decorativă ale Margaretei Sterian. Ele au delicatețea, grația, discreția unei dantele – o dantelă care îmbracă mâna pictoriței. Acea mână, însă, are degete de oțel și putere de ghilotină.

Ființă încercată de viață la toate vârstele, o singură armă a avut Margareta Sterian: creația. A lucrat neostenit. Zi după zi. În zilele când gândurile nu se încheau, mai tânărul ei discipol se întreba de ce, iar răspunsul ei era mereu același: „Nu întotdeauna îngerul este în spatele meu.”

Interesul traducătoarei pentru poezia scrisă în Polonia în veacul XX, faptul că pictorița redescoperă universul „*in a grain of sand*”, ne arată un spirit generos. Traducerile uită uneori de original, pentru a urma gândurile traducătoarei, care își creează o lume

An unusual Press Release

Margareta Sterian's "Angel"

The book we are publishing today, *An Anthology of Contemporary Polish Poetry, 1934*, is part of **Margareta Sterian's Archive**, entrusted to us by Mircea Barzuca, her legal inheritor. The book first appeared in Romania in the year 1934.

This book comes after Margareta Sterian's paintings, graphic art and decorative works, which we have already published. All these works have the fragility, the grace, the shyness of a lace glove: underneath it, though, the painter's hand has steel fingers and the force of a guillotine.

Life was not Margareta Sterian's best friend. What kept her going was art. She worked incessantly. On those days when creation was slow to visit her, her disciple often wondered why, and she would always reply, "Because the angel is not always with me."

This is a collection of Polish poems written during the 20th Century. Their translator finds the world "in a grain of sand". Her

proprie, o lume pe care o poate vedea fără pașaport, fără interdicții. Cum zicea Marc Chagall, care era cu numai zece ani mai mare decât ea: „*Seul est mien / Le pays qui se trouve dans mon âme / J'y entre sans passeport / [...] Les habitants vagabondent dans l'air / [...] Ils habitent mon âme.*” Amândoi pictorii, deși foarte diferiți unul de altul, au purtat o istorie grea pe umerii lor.

Readucem această carte la îndemâna acelor care vor să cerceteze istoria literară, precum și istoria adevărată din sufletul acestei traducătoare discrete, dar cu o personalitate care nu s-a dat bătută atâta vreme cât a putut crea. Margareta Sterian a trăit cu „îngerul” creației pe umărul drept. De-a stânga ei, a însoțit-o un discipol credincios.

Antologia poeziei contemporane poloneze, 1934 este o mână întinsă tuturor celor care vor să se alăture autoarei, pentru ca îngerul creației să meargă mai departe.

translations build a world of her own, a world which she can visit without a passport or a visa. Marc Chagall, ten years her senior, did the same: „*Seul est mien / Le pays qui se trouve dans mon âme / J'y entre sans passeport / [...] Les habitants vagabondent dans l'air / [...] Ils habitent mon âme.*” Both these painters, though very different from each other, have experienced the tragedy of human history in their own lives.

Contemporary Literature Press is trying to help readers, to discover, wrapped in literary history, the soul of a translator whose need to create was her way of not giving in. Margareta Sterian lived with the “angel” of creation on her right shoulder. *An Anthology of Contemporary Polish Poetry, 1934* will make the readers realize that the angel of creation will always be there for each of us – provided we can see it.

Arhiva Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze **1934**

Antologie și traducere de Dusza Czara și Margareta Sterian

Editată de
Bianca Zbarcea și Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest, 2017

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mtlc.ro>

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

The online Publishing House of the University of Bucharest

Lidia Vianu
Director

C. George Săndulescu
Executive Advisor

Editura pentru studiul limbii engleze prin literatură

ISBN 978-606-760-131-2

© Contemporary Literature Press

© Mircea Barzuca

Copertă și tehnoredactare
Lidia Vianu

Editare: Bianca Zbarcea și Lidia Vianu

Redactori corectură: Bianca Zbarcea, Gabriela Belu

Dactilo: Andrei Bîrsan

Postare: Cristian Vîjea

PR Manager: Violeta Baroană

Copertă: Margareta Sterian, Autoportret, 1930.

Acest volum a fost publicat pe hârtie în anul 1934, la Editura Cartea Românească, București.

Contemporary Literature Press

Bucharest University
The Online Literature Publishing House
of the University of Bucharest

**A Manual for the Advanced Study of
Finnegans Wake
in One Hundred and Thirty Volumes**

Totalling 31,802 pages
by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

<http://editura.mtlc.ro>

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu

You can download our books for free,
including the full text of *Finnegans Wake*
line-numbered, at
<http://editura.mtlc.ro/>,
<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Arhiva **Margareta Sterian**

Antologia **poeziei contemporane poloneze** **1934**

Antologie și traducere de Dusza Czara și Margareta Sterian

Editată de
Bianca Zbarcea și Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. **2017**

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

1

Cuprins

Constantin Geambașu	Peisaj liric polonez	p. 6
Dusza Czara, Margareta Sterian	Cuvânt înainte	p. 16
I. Natura, Pământul, Satul		p. 19
Emil Zegadłowicz		p. 20
	Veșnicul pribeag	p. 21
	Drumuri	p. 22
	Portretul lumii	p. 23
	Fragment	p. 24
	Pragul	p. 25
	Frăție tristă	p. 26
	Despre paseri și despre dragoste omenească	p. 27
	Adevărul	p. 28
	Legătorul de snopi al lui Dumnezeu	p. 29
Bolesław Leśmian		p. 30
	Vin mâine, chiar dacă ceasul nu-l știu	p. 31
Tytus Czyżewski		p. 32
	Cântec de Crăciun al unui oraș mare	p. 33
	Case cântătoare	p. 35
	Muzică din fereastră	p. 36
Stanisław Młodożeniec		p. 37
	Radio-roman	p. 38

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

2

	Copilului să nu-i spui, micuțo	p. 39
	Sat	p. 40
Józef Alex. Galuszka		p. 41
	Potop	p. 42
	Secerătorul	p. 44
II. Ciclul vieții		p. 45
Kazimira Iłakowicz		p. 46
	Din cartea celor 7 pumnale	p. 47
	Copilul	p. 50
	Înmormântarea verii	p. 51
Jan Lechoń		p. 52
	Mândrie	p. 53
	Cele șapte păcate capitale	p. 54
	Gelozie	p. 55
Julian Tuwim		p. 56
	Al nimănu	p. 57
	Fiul bolnav	p. 58
Piotr Plaksin		p. 59
	Versuri sentimentale	p. 60
	Vorbe	p. 67
Kazimierz Wierzyński		p. 68
	Martie	p. 69
	Disdedimineața	p. 70
	Să părăsim orașul	p. 71
Maria Pawlikowska		p. 72
	Nici măcar un fir de nufăr	p. 73
	Noi, caii	p. 74

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

3

	Seară	p. 75
	O, steluță care-ai luminat!	p. 76
	Ce privești către cer, fetiço	p. 77
III. Modernism		p. 79
Tadeusz Peipwer		p. 79
	Hotarele lumii	p. 80
	Din ciclul „A” I, II	p. 82
	Semn de jale	p. 83
Marjan Czuchnowski		p. 84
	Toamna simțurilor	p. 85
	Dragoste	p. 87
	Amărăciune	p. 88
Józef Czechowicz		p. 89
	Ulicioara	p. 90
Bruno Jasieński		p. 92
	Ți-au făcut așternut	p. 93
	De ce?	p. 94
Władysław Broniewski		p. 96
	Stele	p. 97
	Fâșii de umbră	p. 98
Juljan Przyboś		p. 99
	Dulgherii (Fragment)	p. 100
IV. Mișcarea proletară		p. 101
Anton Słonimski		p. 102
	Reîntoarcerea	p. 103

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

4

Beata Obertyńska		p. 105
	Inima mea	p. 106
	Vagon	p. 107
Marian Piechal		p. 108
	Teatru (Fragment)	p. 109
Eugen Stec		p. 110
	Sergiu Essenin	p. 111
Henryk Balk		p. 112
	Pași	p. 113
Jerzy Liebert		p. 114
	Încercări I	p. 115
	Privești	p. 116
Stefan Napierski		p. 117
	Confucius	p. 118
Stanisław Baliński		p. 120
	Elegie pentru pământul natal	p. 121
Włodzimierz Lewik		p. 123
	Scrisoare mamei	p. 124
Władysław Sebyła		p. 126
	Mori (fragment)	p. 127
Vitold Hulewicz		p. 128
	Chopin	p. 129
Tadeusz Szantoch		p. 130
	Insula iubirii	p. 131
Jan Brzękowski		p. 132
	Orășel	p. 133
Janina Brzostowska		p. 134
	Nu dragostea ta	p. 135
Irena Tuwim		p. 136

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

5

Józef Wittlin	Măinile	p. 137
		p. 138
	Intermezzo într-o noapte de primăvară	p. 139
Bronisława Ostrowska		p. 140
	Toamnă	p. 141
Mila Elin		p. 142
	Liniște	p. 143
Mieczysław Lisiewicz		p. 144
	Așteptare	p. 145
Lech Piwovar		p. 146
	Mamă	p. 147

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

6

Constantin Geambașu

Peisaj liric polonez

Romantismul a însemnat pentru întreg spațiul european cultivarea cu precădere a liricii. Aproape în toate țările mai mari sau mai mici apar poeme întinse (numite uneori romane în versuri), care atestă marile disponibilități imaginative și tehnice ale romanticilor și astăzi admirați pentru bogăția de idei și potențialul tehnic-prozodic. În Polonia, odată cu împărțirea țării de către cele trei mari puteri (Prusia, Rusia și Austria), timp de peste un secol, cât s-a aflat sub administrație străină, literatura a jucat un rol fundamental în menținerea și mobilizarea conștiinței naționale. Cu precădere întreaga literatură și artă polonă este traversată pregnant de tematica națională și de ideea eliberării. Abia spre sfârșitul secolului, odată cu programul modernismului (vezi revista „Confiteor” condusă de Stanisław Przybyszewski) s-a încercat eliberarea de sub chingile funcției sociale și patriotice, tinerii îndreptându-se spre modelul de literatură autonomă, în care arta și artistul se situau pe primul plan. Deși moderniștii recurg la tradiția romantică prin cultivarea spiritului individualist și intensitatea emoției, totuși se deosebesc de ei tocmai prin efortul de a se îndepărta de sarcinile extraliterare ale demersului artistic. Sub influența simbolismului francez, german și scandinav, lirica modernă se focalizează în jurul dezvăluirii celor mai profunde sentimente și stări ale sufletului care adăpostește în sine „memoria mitică a umanității” (S. Przybyszewski). Sfârșitul secolului al XIX-lea reprezintă perioada în care domină lirica bazată pe simboluri și imagini polisemantice, pe sinestezie și muzicalitate. Kazimierz Przerwa Tetmajer, poetul generației, se remarcă îndeosebi ca „poet decadent” (exponent al concepțiilor și convingerilor filozofice catastrofiste de la sfârșitul secolului), dar și ca poet al trăirilor erotice (simptom al subconștientului, în care se exprimă adevărata fire umană). Pe urmele

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

7

îndrăznețe ale lui Tetmajer pășesc tinerii Miciński și Kasprowicz. Imnurile acestuia din urmă ocupă un loc aparte în întreaga poezie polonă datorită forței de expresie, dar în primul rând numeroaselor ipostaze în care omul se confruntă cu îndoiala, suferința și dificultatea de a alege drumul dintre bine și rău. Umanitatea prezentată aici nu este doar sub semnul păcatului, ci al unei suferințe profunde. Răul, nedreptatea, căderea în păcat și suferința – lasă să se înțeleagă poetul – au fost proiectate în structura lumii de către Creatorul însuși. Revolta omului ce amintește de Prometeu rămâne însă fără răspuns, de unde apăsarea și mai puternică pe care o lasă cititorului. Modernismul polonez a pregătit terenul pe care s-a manifestat unul dintre cei mai talentați poeți polonezi, Bolesław Leśmian, inconfundabil ca tonalitate poetică și fenomenologică.

Modernismul polonez de la sfârșitul secolului al XIX-lea prefigurează avangarda interbelică, din rândul căreia fac parte cei mai mulți poeți din antologia de față. Noile experimente avangardiste – semn de sincronizare cu literatura europeană – evoluează însă într-un context politic și economic instabil. Irumperea din real, visul de evadare spre noi spații imaginative, neîmpovărate de „sarcini utilitare”, va fi însă risipit curând de contradicțiile apăsătoare ale noii realități. Cu toate acestea în spațiul polonez se observă un efort artistic impresionant prin grupările numeroase care au apărut. Trebuie adăugat că efervescența literară și artistică din această perioadă, mai ales în prima parte a ei, se datorează și influenței sensibile pe care au exercitat-o unele orientări și curente noi din apusul sau răsăritul Europei. Numeroși creatori sunt încredințați din ce în ce mai mult de necesitatea promovării formelor noi în artă.

Deși curentele avangardiste își găsesc tot mai mulți adepți, constituiți în grupări cu o existență mai îndelungată sau de-a dreptul efemeră, colaborând la diferite reviste, al căror număr crește considerabil, continuă activitatea și influența multor scriitori din perioada precedentă. Astfel, L. Staff și B. Leśmian sunt acei „scriitori de legătură”, căci alături de ei și sub influența lor crește generația tânără, în căutarea propriului drum de manifestare artistică.

Se poate observa ușor că în primul deceniu literar interbelic predomină lirica,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

8

în ipostaze determinate de specificul orientărilor poetice, de atitudinea față de problemele prezentate. Expresionismul, clar conturat în Germania, în alte țări, inclusiv în Polonia, a fost asimilat de reprezentanți ai altor orientări (futuraști, „skamandriști” etc.). Printre colaboratorii revistei „Zdrój”, apărută la Poznań (1917-1920, 1922) și redactată de J. Hulewicz, se aflau S. Przybyszewski, J. Wittlin și, un timp, poeții care mai târziu vor forma grupul „Czartak”, sub patronajul lui E. Żegadłowicz. Mai mult decât realizările poetice expresioniste rețin atenția formulările teoretice aparținând îndeosebi lui J. Stur. Aceste formulări scot în relief dependența expresioniștilor polonezi de tradiția romantică și modernistă. Poetica „strigătului” promovează individualismul artistului și apoteoza spiritului, neglijând valorile materiale, lumea exterioară, factorii care transformă arta în distracție. Stilul expresionist, emoțional, se bazează „pe disonanțe și deformări ale realității, pe elemente fantastice și pitorești sau caricaturale și grotești”. Din multitudinea de grupări care alcătuiesc peisajul liric polon, două se remarcă în mod deosebit: „Skamander” și „Avangarda de la Cracovia”. Grupul „Skamander”, constituit în anul 1920 în jurul revistei cu același nume, nu adoptă un program complet și nici nu aderă la vreo direcție artistică distinctă. Cei cinci reprezentanți ai săi—puternice individualități creatoare—vor cultiva o lirică novatoare, sensibilă la realitățile prezentului, fără a se îndepărta însă prea mult de poetica tradițională. Astfel, J. Tuwin și K. Wierzyński, opunând cultului artei cultul vieții, vor exprima în versurile lor tonalități vitaliste, admirația exuberantă față de cele mai obișnuite manifestări ale biologicului, față de farmecul cotidianului, trăirile omului simplu etc. Pe tinerii „skamandriști” nu-i mai interesează reflecțiile filosofice caracteristice liricii moderniste, adevărurile atemporale, atmosfera sublimă. Ei preferă imaginile spontane, întâmplările „prozaice”, concrete, din actualitatea imediată, atmosfera de moment, pe care le transpun într-un limbaj obișnuit, conținând expresii uzuale sau cuvinte șocante uneori prin brutalitatea lor.

În pofida caracterului său novator, poezia „skamandrită” nu a rupt legătura cu valorile create de generațiile anterioare. Deseori în versurile „skamandriștilor” se regăsesc accente moderniste. Tonalitățile romantice, marile simboluri ale poeziei

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

9

naționale reînvie în poezia lui J. Lechoń, care îmbină trecutul cu prezentul, sugerând o atitudine pesimistă, diferită de aceea din lirica lui Tuwim sau Wierzyński. Formele și elementele poeticii și viziunii clasice cumpătate revin frecvent în paginile revistei „Skamander”, mai ales în poeziile lui A. Słonimski și J. Iwaszkiewicz. Primul manifestă înclinare spre retorică și reflecție, apreciază rolul artei și al tradiției culturale în ordonarea realității. La rândul său, J. Iwaszkiewicz, în spirit „skamandrit”, își exprimă admirația față de lume și de bogăția ei, cultivând o lirică senzorială, discretă, aparent apropiată de canoanele moderniste, în care își fac loc însă adesea ironia, stilizarea, disonanțele interioare. Ca și la Słonimski, arta și frumosul devin deseori obiectul contemplării poetice. Oscilând între tradiție și inovație, „skamandriții” vor deveni cu timpul „apărători consecvenți ai modelelor clasice”, ceea ce va declanșa numeroase atacuri din partea grupărilor avangardiste, pornite la detronarea formelor tradiționale, mai ales din partea futuriștilor, dornici de afirmarea frenetică a prezentului și viitorului, de adaptarea artei la cerințele civilizației dinamice, mecanizate, de exprimarea ritmului trepidant al epocii contemporane. Futuriștii polonezi, organizați în două centre, la Varșovia (A. Wat, A. Stern) și la Cracovia (T. Czyżewski, B. Jasieński), preiau unele experiențe de la confrății italieni și ruși, exprimându-și ca și aceștia cultul față de civilizația urbană tehnică și manifestând totodată interes pentru forme primitive, instinctive, iraționale. Remarcându-se doar prin câteva realizări reușite, noul curent, gălăgios și anarhic prin modalitățile de acțiune, contradictoriu în multe premise programatice, a reușit totuși, printr-o permanentă provocare, să pună în evidență complexitatea contextului de cultură și civilizație, să spargă canoanele estetice existente, să deschidă noi drumuri în căutarea mijloacelor de expresie. Limbajul poetic, consideră futuriștii, trebuie complet modificat, „cuvintele trebuie eliberate de tirania gândirii”, e necesară „o limbă universală extrarațională, în care nu ideea să guverneze cuvintele, ci cuvintele și sunetele să exprime un conținut necunoscut și revelator”. Se observă aici, desigur, influența lui Vl. Maiakovski, care, încă din 1914, exprima acest deziderat aproape în același mod: „nu ideea naște cuvântul, ci cuvântul naște ideea”. Futuriștii, prin

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

10

eforturile lor de „revoluționare” a poeziei, pregătesc terenul pentru avangardiștii cracovieni, concentrați în jurul revistei „Zwrotnica” (1922-1923, 1926-1927) și al remarcabilului promotor și teoretician T. Peiper, al cărui program, consecvent și clar formulat, îmbogățit ulterior cu noi elemente de colegii și elevii săi (J. Przyboś, J. Kurek, J. Brzękowski, A. Ważyk) a exercitat o înrăurire covârșitoare asupra celorlalte orientări poetice (ce alcătuiesc mișcarea avangardistă în sens larg, deseori îndepărtându-se de doctrina inițială peiperiană sau aflându-se chiar în opoziție cu ea).

În formularea concepției sale artistice, ca și E. Lovinescu la noi, T. Peiper pornește de la legătura indestructibilă care trebuie să existe între artă și civilizația modernă. Urbanismul, marile colectivități umane, tehnica în continuă dezvoltare impun o realitate și o psihologie complexe, de care poezia sau proza trebuie să țină seamă. Progresul social și specializarea în toate domeniile nu pot ocoli arta. Civilizația urbană și tehnică îl obligă pe omul contemporan să se îndepărteze de natură, aceasta fiind și o condiție necesară dezvoltării societății noi. Orașul, masele, mașina (cei trei *M – miasto, masa, maszyna*) reprezintă temele preferate ale avangardiștilor. Nu trebuie să ne mire deci că Peiper nu va fi de acord cu S. Żeromski atunci când acesta, în cartea *Snobism și progres* (*Snobizm i postęp*, 1923), nu încuraja graba receptării noutăților literare străine, recomandând sursele de cultură autohtone, de factură populară. Considerând că au dispărut împrejurările care determinau raportarea culturii la factorul popular, la obiceiurile rurale, țărănești, Peiper militează pentru sincronizarea artei cu epoca: „De ce să cerem artei să pășească printre păstori! Nu. Să creăm o artă pe straturile cele mai proaspete ale vieții. Să o clădim pe ultimele realizări ale acesteia (...). Să creăm independent, inventiv, modern (...), să visăm scopuri complexe și mijloace rafinate; să nu promovăm barbaria sau primitivismul, ci civilizația și modernizarea”.

Limbajul poetic avangardist este supus unor adânci modelări. Poezia înseamnă nu numai inventivitate lexicală, ci și o nouă organizare a structurii sintactice. „Poezia – scria Peiper – înseamnă crearea de propoziții frumoase”. „Esența poeziei –

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

11

adăuga Brzękowski – rezidă nu în cuvinte, ci în legătura dintre ele, în capacitatea lor asociativă”. În cadrul „propozițiilor frumoase”, care construiesc o realitate artistică automată, un rol de excepție revine metaforei moderne, prin intermediul căreia se asigură conciziunea și rapiditatea exprimării și se asociază noțiuni cât mai îndepărtate între ele. În concepția lui Peiper, metafora era un joc al noțiunilor, nu al imaginilor. Abundența metaforelor și controlul riguros al construcției logice, cu alte cuvinte intelectualizarea excesivă, diminuează însă accesibilitatea versurilor, conferindu-le un caracter elitist și îndepărtându-le astfel de premisele ideologice inițiale, vizând angajarea în problema maselor largi, „rezolvarea marilor probleme ale omului contemporan”.

Cerințele severe impuse, de asemenea, mijloacelor prozodice (rimele îndepărtate, care, după J. Przyboś, nu servesc drept podoabe, ci drept indiciu exterior al legăturii interioare între propoziții; ritmurile noi, irepetabile, subordonate necesităților de conținut), prin care se urmărea, alături de principiul „înfloririi” și al „construcției eliptice”, realizarea de tonalități proaspete, surprinzătoare, inexistente în poetica tradițională, fac, în final, ca numeroase postulate menite să detroneze reguli, convenții, norme uzate, banale, să devină ele însele convenție, așa cum, de altfel, se întâmplă de cele mai multe ori în cazul curentelor artistice bazate pe teorii sau programe strict formale.

Avangarda cracoviană a stârnit interesul general mai mult datorită programului său teoretic decât realizărilor poetice concrete: „avangarda va rămâne în istoria poeziei noastre nu atât datorită versurilor sale, cât mai degrabă ca factor efervescent, ca ferment intelectual, stârnind mișcarea și circulația ideilor”. Singurul poet strălucit, care în versurile sale a concretizat cu consecvență și rafinament numeroasele postulate ale poeziei avangardiste a fost J. Przyboś. Virtuoz al cuvântului concis, al asocierii reprezentărilor metaforice, cultivând *docta poesis*, prin tendința de esențializare și intelectualizare a cuvântului, el reamintește, în multe ipostaze ale liricii sale, de Ion Barbu, în lirica românească.

În anii '30, poezia polonă preia posibilitățile artistice create de avangardiști,

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

12

renunțând însă la utopia civilizației moderne. Se conturează două tendințe poetice, în funcție de atitudinea față de realitatea înconjurătoare: a) poezia luptei și a protestului social; b) lirica neliniștii, generate de criza valorilor, de extinderea fascizării și de apropierea războiului.

Încă din anul 1925, prin editarea volumului *Trei salve* (*Trzy salwy*), poeții Wł. Broniewski, St.R. Stande și W. Wandurski puneau bazele liricii revoluționare, declarând programatic unitatea și conținutul ideologic comun: „lupta pentru o nouă ordine socială”. Intensificarea conflictelor sociale și ideologice, nemulțumirea generală a maselor, îndeosebi în urma măsurilor drastice ale guvernului, înmulțirea grevelor muncitorești și a revoltelor țărănești, a arestărilor și a proceselor revoluționarilor, înrăutățirea condițiilor de viață, toate acestea, culminând cu marea criză din anii 1929-1932 contribuie la radicalizarea cercurilor intelectuale tinere, la formarea unei atitudini ideologice comune. O expresie artistică elocventă a acestor frământări o constituie versurile lui Wł. Broniewski, poet revoluționar prin excelență, participant direct la multe dintre evenimentele evocate. Poezia sa, înălțată pe marea tradiție romantică, îmbogățită cu conținuturi noi, va deveni un fin seismograf al dramaticelor momente cu care se va confrunta poporul polonez și o mobilizatoare chemare la luptă, în numele unei concepții eroice despre om și despre îndatoririle acestuia, mai ales în clipe de restriște (poemele *Ultimul strigăt* – *Krzyk ostateczny*, 1930, și *Baioneta la armă* – *Bagnet na broń*, 1939, sunt extrem de semnificative în acest sens). Accente sociale se fac simțite chiar și în poezia foștilor „skamandriți” (J. Tuwim, A. Słonimski), cărora li se vor alătura avangardiștii J. Przyboś și A. Ważyk.

Lirica neliniștii, încărcată de fiori tragici, de elemente catastrofiste, este cultivată de grupul poezilor din Vilnius, adunați în jurul revistei „Żagary”, apărută în anii 1931-1934 (Al. Rymkiewicz, J. Zagórski, Cz. Miłosz). Ei resimt profund criza culturii contemporane și trăiesc acut sentimentul permanentei amenințări. De asemenea, în poeziile lui J. Czechowicz, conducătorul grupului de la Lublin, care opunea optimismului peiperian neîncrederea în civilizație, motivul morții devine obsesiv, predominând versiunile sumbre, ce stârnesc neliniște și pesimism. Poetul

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

13

abordează deseori problema autenticității omului, înțelegând poezia ca o „încercare de recâștigare a unității pierdute”.

Se cuvine amintită aici, fie și în treacăt, contribuția veteranilor L. Staff și B. Leśmian. Pe Staff îl apropie de unii poeți din generația tânără tonul optimist, afirmarea vieții, lauda cotidianului. Leśmian îmbină fantezia creatoare cu perceperea acut senzorială a realului, devansând prin expresivitate și inventivitate lingvistică căutările și concretizările avangardiste și devenind un poet mult admirat și studiat de generațiile tinere. În concepția sa, nu sfera faptelor este importantă, ci forța spiritului uman, adevărul lumii fiind de natură morală, nu materială.

Numeroase ipostaze ale peisajului liric pe care am încercat să-l expunem succint în paginile de față se regăsesc în antologia alcătuită în 1934-1935 de poeta poloneză Dusza Czara, iubitoare și traducătoare de poezie românească în limba polonă, apropiată de anturajul literar al Reginei Maria și pictorița-poetă Margareta Sterian, aflată atunci la începutul unei importante cariere de traducător din lirica universală dar mai ales în plină afirmare a talentului ei de pictor, ambele creatoare exemple de sincretism și de sensibilitate lirică și imagistică. Chiar dacă o parte din poeții antologați nu se mai regăsesc astăzi în istoria literaturii polone (Eugen Stec, Henryk Balk, Stanisław Baliński, Tadeusz Szantoch etc.), totuși prezența lor atestă autenticitatea evolutivă a fenomenului literar polonez și reșezarea în timp a valorilor. Cele 4 secțiuni pe care le propun autoarele au scopul de a face „să răsunе tonul fundamental al noii poezii polone” – o poezie profundă, novatoare, incitantă. Dacă ar fi totuși să ne oprim asupra unei „nereușite” a volumului de față ar trebui să arătăm că cei mai mulți dintre poeții consacrați (E. Żegadłowicz, B. Leśmian, J. Tuwim, J. Czechowicz, J. Przyboś, T. Peiper etc.) au scris versuri cu prozodie clasică, în care rima joacă un rol extrem de important. Versurile transpuse în românește nu respectă totuși structura prozodică din original, dar acest lucru nu împiedică receptarea atmosferei lirice și a registrului imaginativ. Reeditarea acestei antologii completează și

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

14

îmbogățește imaginea cititorului român despre spațiul cultural și artistic polonez, care s-a bucurat de un interes constant în România. Se cuvin totodată cuvinte de grațitudine pictorului Mircea Barzucă, fondatorul Fundației Margareta Sterian, pentru inițiativa de a repune în circulație acest florilegiu poetic și efortul depus în pregătirea ediției pentru tipar.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze
1934

15

Poezia poloneză contemporană

Antologie alcătuită și tălmăcită de
Dusza Czara și Margareta Sterian

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

16

Cuvânt înainte

Când m-am hotărât să înfățișez cititorului român poezia poloneză contemporană, problema cea mai grea pentru mine a izvorât din însăși bogăția și diversitatea ei.

Am împărțit lucrările alese în patru grupuri, fiecare dintre acestea reprezentând o temă poetică aparte.

Primul grup e dedicat temelor fundamentale: Natura, Pământul, Satul. Într-o țară cum mai este încă Polonia de azi, acestea reprezintă realitatea cea mai inteligibilă, ecoul a ceea ce de secole a făcut să vibreze poezia poloneză, elementul ridicat spre culmi de mare artă de către generația dinaintea războiului „Młoda Polska”.

Antologia începe deci cu elementele cele mai apropiate de tradiție.

Al doilea ciclu l-aș numi „Ciclul vieții”. Când poeta Kazimiera Jllakowicz spune:

Se apropie o băbuță
Sărăcită de viață și ani.
Aude plânsul și jalea nepoților,
Vine tot mai aproape,
Se-apeacă tot mai adânc,
Se chircește, cade-n genunchi
Îmbrățișează mortul și cu mâini de mamă îl mângâie;
— Ești tu copilul, copilul meu scump?

nu sunt acestea aspectele dureroasei vieți omenești?

Aceleași aspecte ale vieții mărunte ne înfățișează și Julian Tuwim în cunoscuta sa poezie „Piotr Plaksin”.

Wierzinski descrie, în cântecele lui, frumusețea trupului omenesc, o fațetă a

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

17

vieții și el.

Al treilea ciclu înfățișează curentul așa zis „modernist”. Atât în formă cât și în preocupare el prezintă elementul noutății. Descrie orașul și este, în Polonia tradiționalistă și agrară, apărătorul lui. Îi laudă densitatea, dinamismul, care se sublimează în vibrație, construcție, culoare. Pentru orice realitate a vieții, poezii cuprinși în el găsesc, în sensibilitatea lor, corespondențe noi.

Ultimul grup de poeți este acela care și-a închinat arta mișcării proletare.

În marginea acestor patru grupuri principale, Antologia mai cuprinde o întreagă serie de puternice individualități, pe care am preferat să nu le încadrez în nici un curent.

Viața literară de după război se mai caracterizează în Polonia și prin ivirea a tot felul de tabere care luptă unele împotriva celorlalte, fără ca să se fi deslușit încă roadele. Pe acestea nu le-am integrat Antologiei de față.

M-a preocupat înfățișarea „ideii poetice”.

Bineînțeles aceasta e departe de a fi epuizată în paginile ce urmează.

Nădăjduiesc numai că am izbutit să fac să răsunе tonul fundamental al noii poezii poloneze.

Dusza Czara

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

18

Încă de acum câțiva ani, când am cunoscut-o, entuziasta propagandistă culturală care este Dusza Czara mi-a vorbit de o Antologie a poeziei poloneze contemporane, ca de o lucrare la a cărei realizare ținea îndeosebi. Mi-a dat să citesc unele dintre poeziile cuprinse în paginile ce urmează, apoi i-am cerut eu însămi altele și, pe nesimțite, am început să tălmăcesc în românește aceste poezii, pe care ea le-a împărțit atât de cuminte în grupe și cicluri, după cum se și cuvine.

Pe mine nu m-au atras numai bogăția și diversitatea acestei poezii și nici specificul ei. Vibrația caldă a sensibilității de care e străbătută, mi-a dat, ca și în alte realizări ale spiritului uman, ca și în alte ramuri ale artei, bucuria regăsirii.

Tălmăcind în românește aceste flori vii ale sensibilității contemporane poloneze, îmi pare că am înainte-mi buchetul înmiresmat, cules într-o călătorie.

București, iunie 1934.

Margareta Sterian

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

19

I.

Natura, Pământul, Satul

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

20

Emil Zegadłowicz

Emil Zegadłowicz (1888-1941), poet, prozator, dramaturg expresionist, membru fondator al grupării literare regionale „Czartak”, care promova îndepărtarea de civilizația urbană. Traducător, printre altele, din lirica românească (Mihai Eminescu, Al. Vlahuță, Nicolae Iorga, Octavian Goga, St. O. Iosif, Ion Pillat, Mihai Codreanu, Cincinat Pavelescu, Perpessicius, Ion Minulescu, G. Bacovia, Tudor Arghezi, Adrian Maniu, Lucian Blaga, Aron Cotruș).

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

21

Veșnicul pribeag

Spune-mi, inimă, de când, de când
Te întâmpină pribeagul Domnului?
De milioane de secole uitate
Învie dimineața – moare seara.
Noi – iată înviem. Din noapte,
Omul se deșteaptă – și-n amurg ziua se stinge.
Dinaintea apusului care a văzut pe Domnul
Stăm noi în ceață și umbră
Și numai câteodată, câteodată – ce minune!
Pălăie inima – o lampă mică de ulei
O lampă aprinsă de cineva – care-o ține
Înălțată deasupra chinurilor noastre.
Înflorește lumina în degetele trandafirii
Și omul se-ntreabă: Sunt iară zorile?
Din vălul dimineții se naște ziua,
Spuneți, voi care ați văzut aurora,
Nici o zi se deșteaptă, nici o dimineață
Înflorește spre bucuria inimii,
Inimii ce arde.
Se strâng toți ca paseri în jurul luminii
Departe, deaproape, sănătoși și bolnavi
Și-n dornic cerc – toți împreună vor
Să se-ncălzească la razele dragostei
Și cu credință – îndurare așteaptă de la cer.
Inimă vie, inimă rănită, îndreaptă-ți privirea spre răsărit.
O clipă numai și cu soarele vine și ziua.
Veșnica minune a Domnului.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

22

Drumuri

Nebănuite drumuri
Încercuie orizontul
Zboară gândurile pelerinilor
Spre înguste cărări.

Eternități au venit și s-au dus
Un singur drum lung
În mijlocul copacilor și al pietrelor
Pentru animale și pentru oameni.

Vine, Christoase, la tine
Grămada de tot felul de animale.
Fie s-o vadă ochiul tău
Și bucuros s-o binecuvânteze!

Sunt doar surorile și frații
Mai dragi – mai aproape;
O Doamne cum mă-ndurerează
Și mă neliniștește tăcerea ta!

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

23

Portretul lumii

Lângă copacul gigantic,
Stă capela de piatră.
Înspre patru părți ale lumii
E-ndreptată împătrita ei față.

De sub coroana recoltei,
Scânteiază pupile aurii.
Înspre eternele ogoare
Privește Christos.

Copacul vechi întunecă
Acoperișul templului slav.
Soarele serii îl aprinde,
Îngerul Domnului coboară în zbor.

Între cer și pământ
E o cale de lumină.
Cu buze însetate
Sărut sfintele pagini.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

24

Fragment

Înverzește fagul,
O pasăre zboară pe lângă el;
De lângă fag drumuri duc
Împrejurul lumii.

Înverzește fagul,
Albine zumzăie muncind,
Cine pleacă de lângă fag
Se-ntoarce iar la el.

Înverzește fagul,
Verii-podoabă,
Pământului dă rădăcinile
Și dăruiește cerului coroana.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

25

Pragul

Trecere liniștită a zilei de vară,
Pe prag s-a așezat Iisus.
Ceață argintie s-a țesut
De la râu până la ogor.

Stăpânul acoperișului de paie
Un șarpe cu coroană aurie
Pune capul său cuminte
Între mâinile subțiri ale lui Iisus.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

26

Frăție tristă

Ai făcut bine, din prea puternică iubire
Cutezând să te apropii de oameni.

Ai dăruit nechibzuit
Tu, cel mai înțelept,
Ființa cea mai rea.

Și frăția tristă a dobitoacelor
Dreptatea ta cea mai mare o așteaptă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

27

Despre paseri și despre dragoste omenească

Inimi omenești, o paseri ce cântă și joacă,
Semne dumnezeiești vor să rămân la voi.

Inimi de ciocârlii și furnici
Binecuvântând vă dau grăunțe
Sunt cuvintele lui Dumnezeu,
Grâu binecuvântat.

A fost unul care a suferit pentru voi
A suferit și suferă veșnic.
Întreg rostul său
E dragoste pretutindeni.

Împărăția cea mare a Atotputernicului
Sfințește și strălucește în veci
Și trăiește în fiecare zi
De mii de ori.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

28

Adevărul

În spovedanii pierdute în ceață
(Cum se chinuiesc gândurile!)
În ce adevăr vei închide
Răspunsul limpede?

Din copac crește forma
Se joacă razele privirilor,
Bucuria omenească este adevărul
Chinurile omenești sunt adevărate.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

29

Legătorul de snopi al lui Dumnezeu

Tu, legătorul de snopi al lui Dumnezeu
Vino odată la mine.
Vreau să-ți spun ce n-am spus nimănui,
Otrava pătrunde în inimă
Și-mi sparge viața în cioburi.

Ai legat, frate, snopii,
Leagă-mi inima...

Teiul râde în mijlocul florilor
Al florilor și așteptărilor.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

30

Boleslaw Leśmian

Boleslaw Leśmian (1877-1937), remarcabil poet simbolist, aflat sub influența filozofiei lui Henri Bergson. Contribuie în mare măsură la îmbogățirea și modernizarea liricii polone.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

31

Vin mâine, chiar dacă ceasul nu-l știu

Lacătul porții tale a ruginit,
Fumul colibei tale nu se mai vede pe cer.
Eu nu-s acolo! Aici sunt fără tine,
Aici unde sărace și goale serile trec!
Pe treptele sălii lasă lampa să arză,
Pe frunte-mpletește-ți coroană,
La umbra umbrei tale m-așteaptă,
Vin mâine chiar dacă ceasul nu-l știu.
Copiii învață-i să știe numele meu.
La masă-ți un loc să-mi oprești
În partea pe unde trec pelerinii.
Albastre sunt umbrele palmelor tale.
În fața ferestrei sădește-un mestecăn.
Vin mâine chiar dacă ceasul nu-l știu.
Plin îmi e cugetul de flori și buruieni,
Furtuni și-a dorit care să-l înghețe.

Nu știu o voce cu a mea să se potrivească,
Nu știu o față ce mi-aș putea-nsuși.
Tu însă când mă vei recunoaște,
Când din pieptu-mi rănit, vocea-mi schimbată
Numele tău în vale, îl va cânta.
Vin mâine, vin mâine – ceasul chiar dacă nu-l știu.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

32

Tytus Czyżewski

Tytus Czyżewski (1880-1945), poet și pictor aparținând grupării cracoviene a formiștilor. Valorifică elemente și motive ale liricii populare muntenești.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

33

Cântec de Crăciun al unui oraș mare

În orașul cel mare se grăbesc oamenii
În orașul cel mare
În orașul cel mare dansează florile
În orașul cel mare
O cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
În orașul cel mare este Crăciun
În orașul cel mare
În orașul cel mare
Clopotele râd
În orașul cel mare
O cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
În orașul cel mare
Râd copiii
În orașul cel mare
Duc oamenii arbori de Crăciun
În orașul cel mare
În orașul cel mare.
În orașul cel mare sunt scrumbii și ciorbe,
În orașul cel mare;
În orașul cel mare cu câini mulți
Nevoia se strecoară prin străzi întortocheate
În orașul cel mare.
O cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
După ferestrele orașului cel mare
Orașului cel mare
Sunt arbori mici frumos împodobiți

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

34

În orașul cel mare
După ferestrele din orașul cel mare,
Stau paturi mici împodobite cu păpuși
O cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
Prin aleele orașului cel mare
Orașului cel mare
Alunecă sâni împodobite cu clopoței
O, cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
În bisericile orașului cel mare
Al orașului cel mare și vesel,
Ei cântă cântece și slăvesc îngerii
În orașul cel mare
Spre bucuria orașului cel mare
O, cântec de Crăciun
Flueră cântecul organistului
În orașul cel mare, auziți,
Se duc toți,
O, cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
Să slăvească mama și copilul,
O, cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
Cântați un cântec,
O cântec de Crăciun, cântec de Crăciun
Și înclinați-vă adânc în fața lui Iosif
În orașul cel mare și sfânt.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

35

Case cântătoare

De-a lungul străzii merg case cântând,
O casă verde e tristă;
Pe alte străzi merg case cântând
Vesele.
O casă albă
Sare de bucurie
Și sumbră e o
Casă violetă.
O casă galbenă și zveltă
Răsună luminos
Și fiecare într-altfel
Aleargă și privește.
Pe trotuar fug ferestre
Cu clinchet ușor.
Trec și din depărtare
Aud cântecul caselor,
Caselor albe, galbene, roșii.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

36

Muzică din fereastră

S-a întâmplat odată într-o noapte de toamnă,
Îmi căzu la picioare o floare veștejită.
Deasupra mea balconul era întunecat și gol
Și peste noi un cântec mereu repetat.
Odată s-a întâmplat, într-o noapte de toamnă,
Când mă hărțuiau tristețea și vântul
Sub balconul întunecat și gol.
Din fereastră râdea muzica și lumina.
Odată s-a întâmplat, într-o noapte de toamnă,
Îmi căzu la picioare o floare veștejită,
Din fereastra întunecată nu se mai auzea râsul,
Odată s-a întâmplat, într-o noapte de toamnă,
Din fereastra întunecată plâns s-a auzit.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

37

Stanisław Młodożeniec

Stanisław Młodożeniec (1895-1958), poet futurist. Cultivă jocul lingvistic și al fanteziei poetice.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

38

Radio-roman

O, cum oare – cum? – O... Allo...
...O, trece „dragostea”
Din depărtare rosteai „Da”
Dispărând în grădini chinezești.

O, zi ferice, bucurie întregită,
O, deschide buzele,
Înclină inima ta mică buzelor mele,
O, cum oare – cum?
Tic – tac, Tic – tac,
Noi n-avem nimica – ce putem pierde;
Mă chemi – ca un fluture dintre flori
Și plângi tare la ceai.
Plângi mai încet... se apropie femeia
Sensibilă ca o undă de radio,
Plânge mai liniștit... O, Allo, O,
O, cum oare? Cum?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

39

Copilului să nu-i spui, micuțo

Copilului să nu-i spui, micuțo,
Cât de mult în suflet te doare,
Că-ți sunt zilele pline de suferinți
Și tristeți noi înfloresc în somnu-ți.

Trece timpul suferințelor
Bucuria ne țese o plasă.
De-ar fi cuvintele să te înece,
Tu taci – copilul să n-o știe.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

40

Sat

Căsuțe împrăștiate
Așa cum dădu Dumnezeu
Ici și colo.
Numai și numai
Pentru că legați de această viață
Să o poată trăi cumva,
Oamenii se agită laolaltă,
Ici și colo.
Silință ostenită de albină,
Prin jgheaburi aleargă bucuria;
Merge necazul prin ținut
pentru că Dumnezeu a voit-o
Spre a trăi.
Cumva.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

41

Józef Alex. Galuszk

Józef Aleksander Galuszk (1893-1939), poet cunoscut în perioada interbelică, autor al unor volume de lirică încărcată de patos și bucuria vieții. Din considerente ideologice, în perioada comunistă cărțile poetului au fost trecute la index și date uitării.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

42

Potop

Ho, ho, voi oameni care stați acolo pe mal
În vârtejul tumultului de ape,
Ce oare trag bărcile voastre,
Ce scoateți în miez de noapte
Din valurile în spume,
Din gura apelor nebune?
Cru-ci de ci-mi-tir.

Ape năpraznice au luat digul de pe mal,
Fluviile și râurile au turbat,
Ca stafiile se apropie valurile potopului
Lungi și late cât o țară.
Ape umflate se-nvăluie-n vânturi,
Râu prevestitor vine tunetul din adâncimi –
Din depărtări – pe splendoarea grozavelor aripi.
O oameni tăcuți de pe mal
Ce oare trag bărcile din abisuri?
Ce scot în miez de noapte din valurile spumegânde
În-tr-un lea-găn de co-pil?

Furtuna apelor a răgușit de urletul grozav al beznei
De vânturile ce poartă spaimă și biruință-n coama lor
Ehei, voi oameni tăcuți de pe mal – ce scot în
Miez de noapte bărcile voastre din valuri?
Tru-pul u-nui în-ne-cat.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

43

Cine înoată acolo în apa hrăpăreață
În ciuda vânturilor, în mijlocul valurilor?
Un pilon arzător împodobit cu-o coroană de spini.
Un om.
Ehei, voi oameni care îngenunchiați acolo pe mal
Auziți glasul din fundul apelor
Cu lacrimile cerului, cu inima zvâcnind în noapte...
Tată, tată al meu de ce i-ai părăsit?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

44

Secerătorul

Șuerat după șuerat, sunetul coaselor;
În iarbă sclipirea șerpilor.
Grupul secerătorilor desculți – auriul părului lor
Cu coasa proaspătă țâș – țâș – țâș
Sunetul coaselor.

O pasăre roșie ca focul,
În rouă sclipitoare,
Stă în iarbă ca păunul,
Ca Șahul Persiei.

Tăietură după tăietură, foșnetul coaselor,
Liniștită e lovitura, catifelată;
Ferul pătrunde în seceriș
Ah! Ah! Ah!
repede scurt și tăcut
Așa cum soarta a vrut.
Tot una-i, dacă-i domn, țăran sau șah.
Moartea seceră tăietură după tăietură.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

45

II. Ciclul vieții

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

46

Kazimira Iłakowicz

Kazimira Iłakowicz (1892-1983) a publicat numeroase volume de poezii în care transpar simțul observației și al ritmului, imaginația plastică, muzicalitatea și tonalitatea adeseori naivă. Influențată inițial de poezia modernistă a simbolistului Bolesław Leśmian, Iłakowiczówna (cum avea să se semneze ulterior) evită limbajul simbolurilor, cultivând o poezie absolut personală, situată sub semnul simplității și al emoției nemijlocite. A tradus din lirica românească (Eminescu, Blaga, Arghezi, Goga etc.).

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

47

Din cartea celor 7 pumnale

Tot ce mi-a fost hărăzit am băut.
Bucurie amară și scurtă și înveninată,
Plumbul topit al tăcerii și rari picături de plăcere.
Tu, care ții spada și-a căruia față străluce de
bucuria Domnului,
Vino în taină la mine și pe nesimțite adu-mi moartea
s-o sorb.
Cât de singuratec și de greu e drumul;
La orice revoltă crucea vrea
Să strivească un umăr.
Sau pe celălalt.
Oamenii fug înspăimântați sau privesc uimiți din
depărtare.
Inima arde și sudoarea de sânge ajunge până
la călcâie,
Ti-o spun, Christoase nu mai întârzia,
Tu, care mi-ai dat distrugătoarea povară,
Coboară dintre stelele tale și ajută-mi s-o port.

Numai sunt decât cutremur de jale,
Cine mai poate râvni la durerea ce simt?
Pe cine mai pot stingheri și-nfuria,
O vioară plăpândă de care o clipă ți-ai sprijinit
obrazul.

Nimic să nu spui – să plângi e rușine.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

48

Ca-ntodeauna, când ziua s-a dus — îmi leagăn
Pe un petecuț de hârtie durerea,
Îmi desfac părul — sting lumina — mă alipesc de fotoliul meu
Și amurgul cântă cu mine: „Dormi, micuța mea, dormi.”
de ce printre oameni cânt ca un cerșetor îngenunchiat în mijlocul pieței;
Ah, frate al meu, ah, soră a mea, chinuri grele îmi sunt hărăzite,
Port în inimă un cuțit și mâini nedibace
Răsucesc cuțitul inimii mele.
Pășesc pe spini, pe spini stă capul meu când mă culc,
Moartea aleargă dinaintea mea ca într-un car cu 4 cai zoriți
Trecând peste mine — și, ca un cerșetor silnic,
Îmi înșir cântecul ca să nu-mi smulg părul și să nu gem.
Cu fiecare răsuflare, cu fiecare lacrimă, inima sângere și păcătuiește.
O Doamne — nu plec până nu mă vei mângâia.
Vreau să rămân la tine, să te ador și să nu-ți dau pace — ca Iacob
care înconjurat de șacali, bătut în cuiele stelelor
O-ntreagă noapte neagră a luptat cu îngerul și-a biruit.

Cuvânt de cuvânt fiecare îmi rănește inima,
Plec dintre voi împinsă de tăioase cuțite
Sânger, de sânge cald și sărat sunt plini ochii mei;
Nu știu unde am s-ajung — desigur că voi cădea pe drum
În fața unei căruțe — a unor roți de automobil grele și moi.
Sfinte Christoase — ca un râu turbat de furtună
Stă noaptea în fața mea,
Unde ești? Poartă-mă cu mâinile tale de cealaltă parte
Să nu rătăcesc căutând urma ta în gol.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

49

Nu ajută nimic — nici scrâșnetul dinților, nici pumnii amenințatori,
Numai una, Maică a Domnului, știe nenorocirea mea
În poala hainei albastre ea a adunat jeluirile
Și s-a dus cu ele ca și apa luminii — la cer
Ca să-mi aducă iertarea Domnului.
O aștept.

Unica scăpare — moartea — se înalță ca un turn
Împrejmuit de trandafiri.
Pentru ea cântă o pasăre a paradisului un cântec de iubire
Neostenit de vreo altă dorință.
Deasupra inimii adânci pe care nici liniștea n-o mai doare
Deasupra ta — și deasupra mea și deasupra
Mamei mele.

Tu, care stăpânești slăvile,
Tată neîndurător — nu lăsa trimișii tăi
Să treacă în cartea răzbunării — numele care
Mi-a fost răpit.

Nu mai știu nimic,
Am iertat totul,
În clipa morții să-mi fie socotite zilele și ceasurile
Acestea ca un scut.
Nu mai am nimic și firul rupt nici pe patul morții
Nu-l mai pot lega,
Ah, Christoase, spune tu tot ce știi spre ocrotirea-mi
Și mai spune că eu n-am avut vreodată un copil.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

50

Copilul

Adesea m-a îmbrățișat în vis,
Făgăduindu-mi că are să vină —
Numai să vreau
Mă privea iubitor,
Nu eram singură
Și nu-mi era rău.
Și acum ori unde mă aflu
Văz în fața-mi copilul — pe noi amândoi.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

51

Înmormântarea verii

Pe marginea drumului lângă un stâlp îngenunche toamna
Ținând în brațele-i puternice un cadavru,
Uitându-se în jur să vadă dacă nu-l plânge cineva.
Câți-va băieți cari se joacă îl zăresc,
Culeg vreascuri și pun legăturile pe nisip,
Apoi pleacă s-aducă ramuri verzi.
Zdrobind ierburile cutreieră pădurea și câmpia.
Împodobesc mortul ca primăvara
Și-și fac dintr-asta joc.
Dinspre luncă vin copiii
Și toți admiră cadavrul;
Cântă cu glasuri subțiri și lăcrimate
Cum galbene cad foile de pe arbori.
O femeie bătrână încovoiată de ani și săracă
Aude cântecul și jalea copiilor și se apropie tot mai mult
Închinându-se adânc, cade în genunchi și,
Îmbrățișând mortul cu mâini de mamă,
Îi spune cuvinte duioase:
„Ești tu oare copilul meu mort?”

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

52

Jan Lechoń

Jan Lechoń (1899-1956), poet aparținând grupării „Skamander”, autor al unor plachete încărcate de patos și dramatism. Poetul recurge la marea tradiție națională poloneză, operând cu numeroase simboluri din istorie și literatură.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

53

Mândrie

De grădinile-nmiresmate,
De palate sprijinite-n coloane,
De ochii-ți albaștri și mâinile-ți albe,
De mine, de toate sunt mândru ca zeii.

S-a culcat ziua sub pături de stele,
Văd prin fereastră pădurea plină de-ntuneric.
Cuget: Un om sunt, Dumnezeu m-a făcut,
Și în orice clipă trebuie moartea s-aștept;

Pământul va măcina oasele-mi albe.
Sufletul meu încotro va zori?
Dacă Domnu-i neant – drumul ăsta-l va lua.
De-am fost bun, drum spre cer și spre iad de n-am fost.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

54

Cele șapte păcate capitale

Cu moșteniri felurite, sfâșiate de chinuri grozave,
Nestiind ținta dorințelor ci numai sfârșitul puterii,
Ca în freamăt ușor de aripi al îngerilor nopții,
Dorm în voluptatea drăcească a celor șapte păcate.

Am trecut peste-ndoieli, suferințe și lupte
Și grăbesc într-acolo unde nu e putere.
Mă uit la păcatele-mi ca lacuri tăcute,
Mut caut la ce mi-au lăsat.

Te cunosc furie nebună – semeni cu câinele care se mușcă;
Urli după libertate și-n fața loviturilor te-nchini.
Lumea ce mi-a mai rămas – o cunosc
Și mai sunt încă destui cei ce iadul trebuie să-i vadă.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

55

Gelozie

Greu îmi e astăzi și atât de trist mă simt.
Bolnave ca florile pe morminte și veștede-mi sunt gândurile.
La fereastră atârână cerul și fâlfâie ca o haină cenușie.
Astăzi nu pot gândi la tine și nici nu te pot iubi.
E un abis între noi și nu-i de trecut,
Chiar de am dori iubirea peste marginea sufletelor.
Ce ne unește e dragostea nebună
Și tot ce-i adevăr – ne desparte în veci.
Acum știu – e limpede ca și soarele pe cer
Din tristețea care e în mine – inima trebuie să moară.
Pe viață uniți noi nu suntem,
Niciodată n-ai să mai vii – niciodată nu te voi regăsi.

Greu îmi e astăzi și atât de trist mă simt
Bolnave ca florile pe morminte
Și veștede-mi sunt gândurile
La fereastră ajunge cerul
Și fâlfâie ca o haină cenușie.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

56

Julian Tuwim

Julian Tuwim (1894-1953), poet reprezentativ al grupării „Skamander”, autor a numeroase volume care traversează mai multe etape și orientări. „Poet al mulțimii”, Tuwim cultivă o poezie în aparență simplă, încărcată de vitalitate și de optimism, îmbinând tradiția cu accentele moderne. Este remarcabilă tonalitatea satirică a unor versuri din perioada postbelică. A exercitat o mare înrâurire asupra confrăților de breslă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

57

Al nimănui

Nu sunt al nimănui în lume,
Al nimănui ca și spinul și iarba,
Sunt numai al tău și al lui Dumnezeu,
Numai ție făgăduit.

Sunt numai al lui Dumnezeu și al tău,
Zi de zi tind spre depărtări.
Dumnezeului luminat
Îi spun viața mea îndurerată
Și liniștită e spovedania mea,
Liniștite sunt lacrimile mele,
Dumnezeu este liniștea mea
Iar tu dorința-mi...

Zi de zi îl aștept să vie
Ca să nu mă tângui din nou
Și tot ce ne spunem e mut
Tristețe fără cuvânt.

Ziua sfârșește-n rugăciune
În visuri limpezi îndrept
Gânduri despre Domnul
Înspre tine, făptură a mea.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

58

Fiul bolnav

Îl plângea mama
Și tatăl se tânguia:
O, nu ne părăsi
Copilașul nostru!

De trei ceasuri plângeau:
Tu, sprijinul bătrâneților noastre
Unicul nostru copil!

Băiatul în friguri
Visa de mări și vapoare
Ei se rugau cu suspine:
Copile, îndură-te de noi.

Nimic nu mai folosi.
Visa când frumos, când grozav,
Până la amiaza caldă
Când trebui să plece din viață.

Ah! nimic n-au mai putut face,
Au căzut doar strigând peste pat.
Pentru această inimă mică
A fost prea tristă viața pe pământ.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

59

Piotr Plaksin

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

60

Versuri sentimentale

În gara Chandra Uminska
Din județul Mordobiskin,
Plaksin – telegrafistul
Nu știa să cânte la clarinet.

Poate că e o prostie
Nevrednică de un poet
Dar este totuși cheia
Dramei ce va să urmeze.

Viață tristă! Ispititoare
Mici cauze câteodată
Urzesc grele păcate
Pe suflete fără pată.

Ca trenuri vin și se duc
Zile și ani de-a-rândul,
Cum sună clopotul după amiezii
În ceața umedă a toamnei.

Prin fereastră se văd
Albastre – împletite drumuri;
Fruntea în mâini și-o cuprinde
Lacrimi se adună în ochi.

II

La o asemenea fereastră

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

61

În fața aparatului Morse,
Trist stă Piotr Plaksin,
Nu știe nimeni de ce.

Nici Iwan Paragrafow,
blândul casier de gară,
Cel care-n anul trecut
Era să-se-nsoare cu Katia,

Nici Wlas Fromitsch Zapoikin,
Mecanicul ce-are pe lună
Mai mult de 100 ruble
Căci a salutat mai adânc,

Nici Ilija Slonowskim,
Tânărul angajat,
Cel care ține să ajungă
Printre elita din târg.

Bagă totuși de seamă
Numai domnul șef Rublenko
Și Prokofii Alexandrowitsch
Cel ce bea vodca cu drag;

Iar dacă Administratorul
Bine știut în județ
N-o știe, n-o știe desigur
Nimeni pe lume.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

62

III

Mai sunt totuși oameni
Cari au simțit imediat
„Cherchez la femme” spuneau,
Adică: „Femeia-i la mijloc”.

Nu vreau de loc să cred
Deși chiar Warwara Pawlowna,
Conductoarea, mi-a spus-o,
Că numai acesta-i motivul.

A spus-o în taină mare
Că-i sigur și adevărat:
Telegrafistul Plaksin
Iubește o fată de țară.

Dumnezeule bun și mare,
Voi Sfinților, ce întâmplare!
Pe cine iubește Plaksin?
Pe Tanja, Anisia sau Zenia?

Olga, Avtodja, Nastasja?
Wera, Aniuta, Natașa?
Poate Maria Pawlowna?
Sau poate Simeona Mașa?

pe poloneza din cârciumă?
Hangii! Lumea-i nebună!
Iar Plaksin stătea la fereastră

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

63

Și afară privea întristat.

IV

În gara Chandra Uminska
Din județul Mordobiskin,
Cântă mecanicul Zapoikin
Foarte dulce din clarinet.

Câteodată atâta de trist
ca ros de-o grozavă durere
Cântă fără-ncetare
Cântec de ieri și de azi.

Câteodată frumos și dulce
Și bun și plin de simțire,
Câteodată sălbatec
Și câteodată glumeț.

Jadziei ce stă la teighea
Inima-i bate de-nduioșare
Ea șoptește mereu: „Wlas Fromitsch
Cânți atât de frumos”. Ea-i umilă.

El mândru-și învârte mustața,
face semne tăgăduitoare;
Doamne – va fi o copilărie,
Eu cânt pentru tine Jadzia.

Privește cu drag cântărețul

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

64

Și el o privește cu drag,
Piotr Plaksin tot mai pețește
Pe frumoasa Jadzia, Jadzia.

V

Prin câmpii aleargă vântul,
La fereastră urlă furtuna,
Wlas Fromitsch cântă cu jale
„Rău îmi pare de tine Rasieja”.

Cad deșii fulgi de zăpadă,
Vânt rece cade prin crăpături,
Domnișoara Jadzia, mereu,
Călătorilor toarnă vodca.

Bântuie frigul groaznic,
Cuprinde oasele clănțăninde,
Piotr Plaksin stă și scrie
Despre dragostea lui cea tristă.

Piotr Plaksin scrie Jadziei
Că nu poate spune-n cuvinte,
de aceea o roagă-n scrisoare
Să citească gândurile lui.

Scrie că demult o iubește,
Că ea îi e visul și dorul
Și-o roagă ca nimeni s-o știe,
Wlas Fromitsch să n-aibe ce râde.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

65

Îi scrie cu toată iubirea
Ce n-avu curajul să-i spună
Și lacrimi îi cad printre rânduri,
Lacrimile lui Piotr Plaksin.

VI

E tristă fereastra stației
Și vezi prin ea spre câmpii
Șine și trenuri departe
Și trei pomișori cocoșați.

Călătoresc grăbind oamenii
Spre ținte-ndepărtate și triste;
Se simte toamna rusească,
Se vede cer cenușiu.

Există un dor fără margini,
O suferință veche și simplă,
Ochii caută-n depărtări,
Se rostesc cuvinte de-adio.

Biată inimă disprețuită,
Caraghioși ochi plânși,
Suspine în nopți fără somn,
Lacrimi calde de iubire.

Nu ești pentru mine, Plaksin
Ci este Wlas Fromitsch, artistul,
Cu suflet și vis de poet,
Nu un telegrafist ca d-ta.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

66

Citește și cugetă Plaksin:
Mai știe cineva de mine?
Și mai cugetă încă: Frumos
Știe Wlas Fromitsch să cânte.

VII

În halta Chandra Uminska
La gardul cimitirului
O tăbliță împodobește groapa
Și-o cruce de lemn e deasupra.

Pe tăbliță stă scris:
Suflete curat și pios
Roagă-te... aci zace în pace
Piotr Plaksin – telegrafistul.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

67

Vorbe

Țeastă – aurie
Leu – înfuriat
Mânie, mânie – mânie însângerată
Pas drept
Lumea o disec
Cuțitul în mână
Ascuțitul
Cuțit.

Voce – eu cânt
Vorbă – eu creez
Forță a brațului – eu pedepsesc
Creez...
În oase
În ochi – vântul
Pe pământ – dâră
Așa!
De viață
Mie
Nu-mi este milă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

68

Kazimierz Wierzyński

Kazimierz Wierzyński (1894-1969), poet, prozator, eseist, membru fondator al grupării poetice „Skamander”. În poezia interbelică inițial domină tonalitatea optimistă, bucuria vieții, entuziasmul, înlocuite ulterior de reflecții asupra complexității lumii și de viziunea catastrofistă cu privire la civilizația contemporană. S-a aflat sub influența romanticilor.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

69

Martie

Pentru Dumnezeu, priviți ce se petrece:
Viori cântă-n văzduh — lumea e plină de cer,
Noaptea aduce nu știu de unde un vânt de narcise,
Eu înfloresc, înfloresc — ce-mi poate da viața
mai mult?

O, vânt mântuitor al berzelor și al florilor,
O, tu ce-ndemni la râs.
Și tu stăncuța mea cea mai iubită
Dansând pe gard.
O Martie, tu Martie — te chem pe toate numele ce știu.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

70

Disdedimineața

Hop – sar proaspăt din pat
Salut pe Dumnezeu – lumea mea cea dragă,
Îmi torn pe trup apă rece
Și gata sunt în cinci minute.

Nu pot să stau acasă,
Nici nu vreau să citesc ziarul,
La ce bun să știu mai mult
Despre surorile mele, străzile?

Alunec pe rampa scării
Ca pe vremuri – acum 10 ani;
Nici o boală nu mă chinuiește,
Voios spun tuturor bună ziua.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

71

Să părăsim orașul

Să părăsim orașul, casele, zidurile
Și s-o pornim spre cerul azuriu
Acolo sunt pietre și-i vântul
ce ne va șterge de pe față praful străzilor murdare.

Să ne scăldăm și apoi pe mal
Trupurile să ni le încălzim la soare;
Soarele ne va înnegri pielea
Și apa va zvoni, va zvoni într-una.

O cerule cald, o apelor, vântule,
Liniște, somnul închide pleoapele,
Ca noi sunt acum visele!
Cum mai visează inima!

Salutare, Doamnelor și Domnilor,
Și tu soarele meu cel iubit.
În cap port pământul rotund
Și cerul arzător în pălărie.

Străzile și casele dansează,
Totul se amestecă și dispare.
Ah! lumea asta e o portocală,
Sucul ei îmi curge pe buze.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

72

Maria Pawlikowska

Maria Pawlikowska (1891-1945), Sapho a Poloniei, una dintre cele mai cunoscute poete din perioada interbelică, autoare de poezii lirice, în care predomină iubirea, nostalgia și natura. A scris numeroase piese de teatru, fiind comparată cu Molière, Oscar Wilde, George Bernard Shaw.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

73

Nici măcar un fir de nufăr

Nici măcar un fir de nufăr
Să mă ție nu găsesc
În marele iaz al cerului
Unde se scufundă inima.
Cine va povesti soarta aeroplanului
Cine zboară la orizont?
Din mansarde înflorite
Rândunelele duc vești frumoșilor piloți
Care din zbor au sfâșiat norii.
Dinspre munți vine amurgul,
Noaptea se-ndoliază
Nu se știe după cine.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

74

Noi, caii

Noi, caii, nu vrem să mai murim în bătălii
Sau ca ieri cu sutele în lupte de stradă.
Oamenii să se ucidă cum vor
Și să curgă sângele lor înveninat,
În mormane zacă pe străzi, cum vor!
Noi, știm că vine un mântuitor
Un cal auriu, răzbunătorul cailor.
Ca soarele îi va luci coama,
Coadă – ca o cometă.
Va necheza până ce oamenii umiliți
Vor îngenunchia de căință în fața-i.
Ne va aduce pe toți în paradisul lui Mahomed,
Vom lovi pământul cu potcoavele
Și cu mândri ochi sălbatici
Îl vom măsura.
Iar șeicului arab îi vom spune rămas bun,
Lui și ovăzului.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

75

Seară

Pe balcon stă o stea
Venită din palate de nour.
Foi de tutun ce zăceau nemișcate
S-au trezit din somn.
Un liliac bâzâind
Zboară încoace și-ncolo.
Acuma sunt șase,
Rotesc ca rândunicile.
Se luminează pe cer o stea;
În întâmpinarea alteia,
Pe spinarea liliacilor,
Călărește liniștea.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

76

O, steluță care-ai luminat!

O, steluță care-ai luminat cerul
Și noaptea ai împodobit-o!
Nori se scurg în straniu uruit
Iară tu păleşti pentru totdeauna.

Vino, iubito, îndărăt,
La luna nouă înclină-ți frumosul cap.
O, steluță care-ai luminat
Vei mai luci și te vei stinge iară.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

77

Ce privești către cer, fetițo...

Pentru ce privești către cer
Cu trupul plecat îndărăt ca stuful,
Ai astăzi ochii Venerei, migdale de marmoră,
Te-a părăsit cineva sau te-a ocolit?
Albă și abătută în haina-ți de blană
Cauți ceva printre nouri
Poate-o oglindă?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

78

III. Modernism

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

79

Tadeusz Peipwer

Tadeusz Peipwer (1891-1969), poet, critic și teoretician literar, eseist, redactorul revistei avangardiste „Zwrotnica” (Macazul). Autorul manifestului programatic al grupării Avangarda Cracoviană, a doua mișcare importantă după „Skamander”. A stabilit cele trei simboluri ale modernității: miasto (orașul), masa, mașina („3 x M”), care au devenit dezideratele avangardei.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze

1934

80

Hotarele lumii

Aceea ce-ntre hotarele lumii mele – în lumea hotarelor mele tot lumea aduce,
Lumi din orașe, orașe ce chinuie, chinuie stelele ca și pe oameni,
Chinuie-n cântec, în cântec cerul cu voci micșorate și mândre,
Cu flacăra nouă ce din primăveri se aprinde,
Nu văd mâinile cărora ușa mea le deschid,
Nu văd fețele ce umplu lumea mea,
Nici nu știu că nu-s printre voi.

Am slăvit drumurile pe care pulberea aurită intră-n oraș,
Atât am slăvit zilele, care fără amurg dimineți n-ar avea și reci ar rămâne,
Am slăvit serile grele, serile vesele și dragostea fără venin,
Frumusețea lui Lama Cel Necunoscut,
Cu mâini ce încântă ochi tineri.
Am slăvit elanul-ntrebării, răspunsul scurt cu pașii ușori –
Ai sfântului spirit.
Materia mușcătoare – sămânță și hrană a omului

Orice întruchipare ce îmbogățește lumea, nu cămătarul,
Orice mărire ce se-nchină pământului rodnic
Am slăvit, am slăvit și nimic nu-i schimbat.
Țepene au rămas zidurile, fructele au putrezit.

Totuși, ce limpede am spus-o – din orice colț, lumină ar fi putut să țâșnească;
Credința mea, ce-i dacă nedreaptă vreodată a fost?
Dacă tulpina pomului nu a fost dreaptă fruct și frunze el tot a purtat
Și orice mlădiță am atins – a vorbit până a spus ce este...

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

81

Să știți, apele faptelor mele sunt nisipoase – numai când vin dinspre voi.

Cerul vostru și nu al meu – mă-nvăluie-n groază.

Ca să cred vorbelor mele – mi-ajunge timpul să-l știu.

Ca să gândesc – ajunge să mă feresc de mine.

Dar pentru fapte orașe îmi trebuie cu scânteii – ce să aprind din puterea măririi.

Unde-s cei ce cu mine tot ca și mine visează?

De aceasta sunt mâhnit,

Ca să nu văd capetele cărora ușile le-am deschis,

Că nu văd luminile în care lumea mea aş pune-o,

Că nu pot, nu pot din visurile-mi să le făuresc pe ale noastre

Eu primarul – primarul eu – al viselor nelocuite.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

82

**I
Din ciclul „A”**

Cu forța visului dezlănțuit
S-a-nșurubat orașul în pământ
Un om
Ca un burghiu de foc
Sălășluiește în mână lui
Cerul:
Coperta unei cărți pierdute.

**II
Din ciclul „A”**

Strada
Două dreptunghiuri de cărămidă pe un altul
De beton,
Printre streșini se strecoară lumină.
Pedeapsă hoților zilei –
Tramvaiul – păun de tablă scutură clopoței
Gli, gli în gol...
Soarele – vaporii sau benzină.
Omul – pasăre de cărbune.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

83

Semn de jale

Dumnezeu sst! Dumnezeu pe-o muscă, e glumă?
Dumnezeu pe-o muscă zburândă se grăbea spre vale, plângând,
O, o, o, că nu va putea muri vreodată, prin valea îngustă – e glumă?
Ca o stradă părăsită de oameni care i-au luat și sufletul
Mergea prin văi și sorbea ca fructe, orele zilelor triste
Și ca să-și liniștească durerea – stă jos copleșit.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

84

Marian Czuchnowski

Marian Czuchnowski (1909-1991), poet, prozator, ziarist, considerat un Rimbaud polonez. Cultivă lirica de dragoste, mult apreciată în perioada interbelică, dar abordează și probleme sociale și filozofice.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

85

Toamna simțurilor

Îmi întinzi mâinile ca un coș cu flori înflorite
În care mai puternic ca-n vânturi nebune patima stă.
Speriate sunt de aurita tinerețe a capului tău
Și poartă cu greu povara grelelor mele lumi,

Când rozele din obraji nu mai știu să-nflorească surâsul.
Ușor e cu mâna subțire paloarea s-o-nlături ca-n vis,
Fața ta nu e de ceară și nu e de cretă,
Inima ta cu tine o porți și inima ta cum răsună!

Nu-s brațele ca să împarți doar tăcere cu ele
Și buzele nu sunt cămări, ci dragostea este risipă.

Știu mâini împietrite ca toamna,
Știu buze ca umbre ce nimeni nu poate-alunga.

Din gând fărâme să nu faci – săracă rămâne cântarea;
Mai repede vezi în freamăt prinzându-se albele-ntinderi
Decât în cântec. Narcoză înseamnă s-o vrei
Iar fumul țigării albastre – primește-l.

Bucuria topește tristețea și râsul ca mici baghete de argint iau ființă.
Pentru mine vreau doar miresmele tari
A căror splendoare o adun.
Părul tău proaspăt ca iarba
Și aspru ca mușchiul.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

86

Iar tu n-aș vrea să nu mai fii tu
Un trup ca un fruct plin de sevă.
Ca pe un aluat aș vrea să te întăresc.
Și puterii să-i spunem păcat sau tristețe.

Mândru-i profilul munților ca găteala miresii,
Îngălbenit ca o rețetă. — Fumegă candela nopții.
Bine-i să lupți cu oamenii răi.
Care ar fi prețul unei vieți fără umbră...

Lene și parfum e în tine, în brațele tale dogoare.
Ca un cărbune în filtru se arată pământul în somn.
Sânge și râset. Zbor de tânără voluptate.
Destul! Nu mai vreau. Pletele de argint ale dimineții se arată la geamuri;

Ți-am strivit buzele. Ceasuri sătule ca Atlas.
Oricât am fi vibrat. Știu ce-a ucis bucuria.
Moartea nu poate s-o-ndure. Ea stinge ochii.
Dar vor mai sclipi, ca o lampă de albi licurici.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

87

Dragoste

Noaptea-i pătrunsă de stele
Norii – inima cerului – cad cu zgomot la pământ.
În claia de bucate înghețată și albă
Ca botul unei vaci
Suflă vântul și visul.
Sevă dulce a gonit fata în întunericul uscat.
Soarbe saliva caldă din buzele ciobanului,
Mușcă-ntre dinți coaja de pom a părului său,
Ca pe un album – cu grijă – deschide grădina trupului.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

88

Amărăciune

Cat prin ochiul de catifea al ferestrei
Și văd lumea toată în ceață;
În lumea umedă
Dureros bate vântul ca un flaut.

Dimineața toarnă
Umbră,
Răceala de mătase, bea și o alungă...
Pe ramurile triste
Un coș cu diamante de sus răstoarnă cerul.

Argintul vocii tale se împletește straniu,
Nu crede cuvintele: bucurie – au fluturat,
Fericirea nu-i în aurul părului aromat,
„Cât de puțin” îți spun copacii, „dar iubește”.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

89

Józef Czechowicz

Józef Czechowicz (1903-1939), unul dintre cei mai originali poeți interbelici, întemeietor al grupării „Reflektor”. A publicat inițial versuri onirice, trecând ulterior la curentul catastrofist care prefigurează marea tragedie a civilizației europene. O temă predominantă în poezia sa este orașul. A exercitat o puternică înrâurire asupra poezilor tineri din cea de A Doua Avangardă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

90

Ulicioara

Frântură de lume din piatră e ulicioara.
Gătită e ca o fecioară pe lângă care trec toți
Și care pe nimeni nu ispitește.
Mașinile nu îndrăznesc s-o zdruncine,
Altundeva camioanele grele lanțurile își târăsc.
Acolo se-nghesuie autobuzele, elefanți prăfuiți
Și se strecoară tramvaie printre felinarele ca străji,
Se strecoară negre mulțimele
Urnind în ceață, destrămandu-se-n fum.
Aici înverzește iarba printre pietre
Pe tăcute pentru rândunicile cerului,
Oamenii sunt copii mai mari
Și tu, albina mea, ții loc de – aeroplan.
Sunt ca un sertar în cutioara odăii
Unde se revarsă soarele din găleți aurite.
Florile de la fereastră nu vor să se – avânte în stradă
Și se strâng ca vița pe locul unde – au crescut.
Vântului îi place singurătatea aceasta
Și-o vizitează adesea.
Aduce vești noi crăpăturilor și vorbește ferestrelor
Mai și cântă ceva pentru floarea soarelui
Și pentru păianjenul pitit în poarta de stejar.
Noaptea cu ziua
Se-ntrepătrund.
Dimineața și seara
Casele se umplu de lumini.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

91

Peste lună și soare
Și peste tot
E liniște.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

92

Bruno Jasioński

Bruno Jasioński (1901-1938), poet, prozator. Împreună cu Anatol Stern a formulat manifestul futurismului polonez. A scris versuri în care transpar experimente formale, legate de tehnica futuristă, dar și poeme în care respectă regulile prozodiei clasice.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

93

Ți-au făcut așternut...

Ți-au făcut așternut moale
Și departe-n viitor frunze lungi de palmier se leagănă-n minte-mi.

Renée!
Ești tu?
Ce bine-i c-ai venit
Cu mâini catifelate obrazu-mi să-l atingi!
Ți-aduci aminte seara — aceea —
Ploaia cânta-n ferestre
Iar eu — bătaia inimii ți-o ascultam.
Se-agită pomii acum în cimitirul înverzit...
E frig și fără milă se întreabă toate,
Ca un copil părăsit voi reveni la azil
La oamenii străini care nu mă iubesc.
În cuibul inimii nu mai sunt rândunele,
Oamenii răi și pe cea din urmă
Au ucis-o.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

94

De ce?

I

De ce n-ai venit ieri?
Am așteptat, am așteptat,
Spuneai că ne vom întâlni în cafeneaua noastră
Făgăduiseși. —
Am stat acolo toată seara
Patru cafele negre am băut,
Intrau oameni zgomotoși și vulgari,
Vorbeau, beau și gesticulau.
Lângă mine un bărbos bătrân în uniformă
Și eu — așa de trist.
Amorțitul chelner mă privea curios —
Știi tu, trebuie să aibă inimă bună.
De ce n-ai venit?
Nu cumva ești bolnavă?
Plânge ploaia afară și plânge furtuna.
A fost oare acasă — bărbatul tău ieri?
Și-așa nu-i el om prea subțire
Dar să fi știut ce greu îmi era. —
N-am spus nimănui vreun cuvânt —
Și atât socoteam că te văd.

Azi când se aprind felinarele mă duc iar acolo,
Mă voi plimba sub ferestre și voi privi spre a ta.
Ferestrele tale — perdelele le acoperă.
Prăvăliile se vor închide — se va deschide cafeneaua,

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

95

Va ploua, pe acoperișuri ploaia se va scurge,
Un domn bătrân ca o umbrelă va trece pe lângă mine,
Îl voi întreba de ce nu ești tu aici
Și ce faci? Cât aș vrea să o știu.
Poate că știe el – poate că nu,
Poate că nici nu vrea să mi-o spună –
Sau că va voi să răspundă?
Mă voi plimba pe stradă pe stradă înapoi și-ncolo
Trist ca ieri.
Și voi număra ferestrele casei tale,
Strada va fi pustie.
Poate că ieși din casă sau vii la fereastră.

Cu rochia ta nouă de taftă neagră –
Nici nu știu dacă te-aș recunoaște.
Știu numai că buzele tale dulci sunt roșii ca purpura
Și mâinile tale mici și albe de catifea.
De ce n-ai venit?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

96

Władysław Broniewski

Władysław Broniewski (1897-1962), poet și traducător, reprezentant al liricii revoluționare, coautor al primului manifest al poezilor proletari. În poezia sa transpar accente revoluționare, militare și patriotice în tonalități patetice și sublime, alături de stilizarea populară. A suferit influența romantismului.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

97

Stele

Porți greu tăcerea sub stele —
Prea greu,
De aceea trebuie să cânti
Și lacrimi pe gene iubite s-aduni.

Prea mare — prea mare-i lumea —
Sub stele mut privesc
Muza celor treizeci de ani
Și-o-ntreb spre ce plutim?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

98

Fâșii de umbră

Trecu o pasăre-n zbor
Și-aruncă o dâră de umbră pe fereastra plină de zi,
Da, așa e? Și pe urmă iar depărtările primăverii
Ochiul spre cer îndreptat – n-ajunge pământul.

Dar luna, verdeața – cum te pierzi
În marea de ierburi și pomi!
Să mergem de-o-parte iubito –
Mesteacănii șoptind și sălcii ce plâng, ne așteaptă.

Departe avem să mai mergem și mult de trăit,
Jumătate din viață a și trecut – Nu-i așa?
La fereastră din fâșia de umbră
O pasăre neagră a zburat croncănind.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

99

Julian Przyboś

Julian Przyboś (1901-1970), poet, eseist, traducător, aflat sub influența teoriei lui Peiper. În prima etapă este fascinat de procesul creator și de tehnică în general. În etapa maturității cultivă lirica reflexivă, în care domină acuratețea cuvântului și a imaginii. Este considerat un maestru al metaforei.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

100

Dulgherii
(Fragment)

Clești luptă-ncordat,
Securi scânteie-n văzduh,
Așchii-nvolburate, conuri cioplite,
Blocuri dreptunghiulare, buturugi colțuroase,
Pene de lemn ce țâșnesc, din clești ca degete și din pânza de ferăstrău au izvorât.

Dulgherii mânuiesc ritmic
Părinții de stejar ai timpului.
Pe firul vinelor, noduri grele de viață sunt răspândite,
Razele durerii le rup.

La fiece căpătâi o scândură
Se leagănă-ncoace și-ncolo,
Cu schimbul se apleacă
Burtoșii piepteni de lemn.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

101

**IV.
Mișcarea proletară**

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

102

Anton Słonimski

Anton Słonimski (1895-1976), poet, dramaturg, critic, personalitate pregnantă a literaturii și culturii polone, membru al grupării „Skamander”. Cultivă o lirică în care arta și frumosul devin deseori obiectul contemplării poetice. Recurge adesea la ironie și satiră.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

103

Reîntoarcerea

Călătorii îndepărtate nu ajută, și nici n-ajută dumurile lungi;
Pretutindeni e același soare, luna și stelele sunt aceleași,
Pretutindeni sunt flori ce cu aceleași rădăcini
Iau și culoarea și parfumul din același pământ.
Corăbii împinse de furtuni bat prora uscată,
Se agită toate mărilor și surde sunt malurile,
Stelele sunt totdeauna reci, orice soare obosește,
Ierburile stau istovite și frica stă în copaci
Și de la pământ până la stele îmi e totuna mereu;
Singurătatea nu mă mai părăsește.

Nu mă chema, nu trebuie să fie
Întoarce-te în cameră, închide ușa
Din cerul muribund curge lumină:
Soarele. O picătură tare în sânge.

Trebuie să stau și să aștept în frig
Până ce mă cuprinde ceața.
Trebuie să stau aici. Cineva e-n grădină.
Aud suspine, șoapte, pași.

Pleacă de la ferestre. Nu plânge,
Trebuie să aștept până ce vine cerul;
Este ceva încâlcit și vechi
Și nu găsesc cuvântul potrivit.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

104

Mă cheamă un cânt liniștit
Sub ramuri, după zăbrele,
Cu lacrimi și suferință,
Vocea mea, viața mea din trecut.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

105

Beata Obertyńska

Beata Obertyńska (1898-1980), poetă, autoare de romane și de memorii. Deși a suferit influența poezilor scandinavite, a cultivat o lirică personală, care a impus-o în peisajul interbelic.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

106

Inima mea

Voi credeți desigur
Că-i roșie inima orșicui,
Eu știu însă negreșit
Că a mea înălțată-n lumină
Ar fi așa palidă și subțire
Și pierdută-n văzduh
Ca inima ferestrei – dimineața.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

107

Vagon

Sub picioare cutremur înfundat,
Aviz – bagajul la rețea
Și acest domn cu țigaretă.

Un tufiș foșnește bucuros
Evitând din fugă cupeul amorțit
Și iar o banală stație necunoscută,
Vin amețitor. La fereastră un copil.
Rămas bun adună zadarnic ființe caraghioase.
Cineva vorbește cu altcineva.
Cățelul ascute o clipă urechea.
Apă rece, portocale.
Și iarăși geamăt sub roți,
Un geamăt obsedant.
Intră năvalnic – dispăre grabnic
La ferești cu perdele
Pătratul mic.
O oră aurie cu fața de lumină
Și o zi care moare și trece încet.
Cerul, indiferent fără voință sau părere;
Ca o foaie curată sârmele, un portativ,
Îți cer într-una
Să cauți ceva.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

108

Marian Piechal

Marian Piechal (1905-1989), poet, eseist, traducător, membru al grupării avangardiste „Kwadryga”. Scribe poezii angajate în viața contemporană, cu un diapazon întins de formule literare.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

109

**Teatru
(Fragment)**

E dimineată. Treizeci de poduri de ceață se redeșteaptă.
Din izvoare cimentate curgă apă murdară.
Automobile aleargă, ducând vegetale,
Cisterne sclipesc prin oraș.

Pentru oameni pe bulevardul singuratec,
Prin negrele haine suflă rece vântul;
Își întorc fețele unul înspre celălalte
Vorbesc în șoapte, vântul stinge cuvântul.

II

Mama mă legăna în șaluri s-adorm,
Eu de frică plângeam,
Prin fereastră auzeam bubuitul tunurilor.
Dormi spunea
Și nu știa.
Și nici prin gând nu-i trecea
Că eu doream un corn din piele omenească
Din vraja negrilor, și din basme.-

Nu știu mamele cum devenim șefi,
Pe frunțile noastre cresc lauri
Iluminați de puritate.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

110

Eugen Stec

Eugen Stec, poet, mai puțin cunoscut, din perioada interbelică.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

111

Sergiu Essenin

Când fu prea îngustă forma și prea obișnuită,
Cu mâna lui umedă o readuse la viață,
O privi și scuipe cu dezgust.

Sergiu, cine te va jeli în dimineți înrourate,
Fumegând ca un cor de voci aspru – mpletite,
Pe străzile și pietrele bătrânului Paris?
Nimeni nu va privi drept ca ogorul
Ochii tăi ce din freamătul părului galben ca paiul – cu Dumnezeu vor vorbi.
Purtai semnul disperării și drumurile-ți se-nchideau
Ție pelerin cenușiu, tăcut și neînvățat.
Cu rece și cristalin surâs pe buzele învinețite.
Și palide mâini – juruite tăcerii.
Ce-i dacă nu-i nimeni pe care să-l poți iubi –
Ce-i dacă brațele prietenoase nu te mai strâng,
dacă buzele sunt mai arse de jale decât pieptul de-alcool.
A fost, a trecut și nu mai vine îndărăt.
Și totuși în ceața umedă a dimineții știm,
Atunci când pășim osteniți pe drumul spre casă,
Știm că la răsărit se arată o dimineață nouă..
Ca fân parfumat, ca femeia plină de rod.

Dar când tiparul fu prea îngust și prea obișnuit,
Îl aduse cu mâna lui umedă la viață,
Îl privi cu dispreț și scuipe dezgustat.
Pe luciul parchetului ghemuit ca o cârpă și fin ca hârtia, stropi sângele ca vinul.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

112

Henryk Balk

Henryk Balk (1901-1941), poet și traducător, legat de mediul artistic și universitar din Lwów. S-a sinucis în timpul ocupației hitleriste.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

113

Pași

În strada întunecată de nori
Pași puternici – pași părăsiți
Pași.
Ca namile negre speriate
Urlând – muștrând –
Pași.
În oceanul nopții – străini –
Străini, pierduți implorând
Pași.
Peste tot prăpăstii, peste tot întuneric lunecos
Cheamă, umple lumea de strigăte
pașii.
Învălmășeală, întuneric
Rătăcitori – în pustiu
Pașii.
În strada întunecată de nori
Ca pierduții copii,
Plâng oropsiții –
Pași.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

114

Jerzy Liebert

Jerzy Liebert (1904-1931), poet, filozof, legat de gruparea „Skamander”. Scrie versuri cu tematică filozofică și religioasă, fiind preocupat obsesiv de motivul efemerității și al morții.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

115

Încercări

I.

Leneșă, mândră,
Aspră
E fruntea ta
Când se înalță
Ca un sceptru
Poruncind odată cu tine.

Ca rece lumină
De pietre scumpe
E dragostea ta.
Gura-nflorită
Rostul vieții
Îl deslușește deodată.
Ca florile ce se-nalță-n
Splendoarea luminii
Răsună ruga ta
Și fiecă vorbă
Străluce.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

116

Priveliştea

Privelişti divine,
Văi visătoare,
Coline-nflorite
Pământule-ţi iau
În faţa ta, îngenunchind.

Călător încruntat,
Milostive vânturi
Să te răcorească.
În minte purtăm slăbiciunea
Ce naşte putere.

Pe pajişti verzi
Ce-n depărtări
Dispar – copii ce s-ascund –
Desfă-ţi mâinile
Deschide-ţi buzele
Chiar mânioase.

Şi-ţi vei regăsi ochiul
Umplut de lacrimi
Pentru nedreptatea
Ce-n nopţi liniştite
Niciodată
N-ai plâns-o.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

117

Stefan Napierski

Stefan Napierski (1899-1940), poet, eseist, traducător, excelent cunoscător al literaturii franceze și engleze. A cultivat genul elegiei. A participat activ la viața literară și artistică interbelică. A tradus, printre altele, poeme de Walt Whitman.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

118

Confucius

I

Este vis și e veche — este moarte și viață —
Din patru vieți — o pătrime ne e hărăzită
Și ce-i de știm totul — ființe-njghebate din cioburi,
Până aflăm adâncimile vieții moartea ne cere la ea.

II

Dimineața când anevoie te deștepți
Cuminte ochiul soarelui te luminează
Curgi pe apa zilei, te topești ca un val
Liniștit poți seara să mori — pe Dumnezeu de-ai văzut.

III

În amurg somn puternic ochii-ți închide,
Liniștită luna răsare ca și-nainte cu mii de ani.
Iar dimineața pentru a mia oară te deșteaptă;
Ușor ca măslinul cel tânăr
Te scoli și-o întâmpini tu.

IV

Cine-ar ști să-mi mângâie marea iubire,
Cine-ar ști să-mi vindece marea durere,
Singurătatea și dragul meu de singurătate sunt una
Ca viața și moartea —
Ca strigătul și-al său ecou.

V

O cer, ce mă chinui,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

119

Creștet, stea-nfricoșată,
Triunghiul de culoare: Zi –
Luna împodobește coroana pomilor
Și grădina cântând se gătește de vânătoare.
Mă doare greutatea viselor.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

120

Stanisław Baliński

Stanisław Baliński (1898-1984), poet și prozator, legat de mediul grupării Skamander. A lucrat în diplomatie, după război a luat calea exilului, versurile sale se remarcă prin culoarea exotică, generată de tematica orientală și de tonalitatea romantică.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

121

Elegie pentru pământul natal

Căsuțe albe, grădini înverzite unde sunteți,
Livezi fumurii, tulbure lacuri unde ați dispărut?
Pe sub genele-mi închise vă văd ca în vis.
Trec pădurea și gara și mă-ntorc la voi
Unde caii din sat și trăsura m-așteaptă,
Voi veni să mă gândesc la vacanță,
Era Iulie și noaptea plină de stelele fericirii...

Voi zăbovi-n livada de catifea,
În soarele plăpând al dimineții,
Aici adunam în joacă ciuperci
Prin anul o mie nouăsute zece.

Mă voi plimba prin strada Nowogrodzka
Pe inserat
Pe acolo-am pierdut portofelul
Și nici nu l-am mai aflat.
Voi tot ocoli, cerceta
Cum îmi încearcă sufletul, gândul,
Căci mai târziu în pământul pustiu
Inima n-o mai deschizi.

Voi tot aduna amintiri
Pe care din copilărie
Le tot strângeam cu grijă
De teama înstrăinării.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

122

Mă voi duce și mă voi reîntoarce
Și tot mai adânc voi simți în suflet pământul,
Pământul copilăriei.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

123

Włodzimierz Lewik

Włodzimierz Lewik (1905-1962), poet, critic literar și traducător. A tradus, printre altele, Shakespeare, Ibsen, Goethe, Eminescu.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

124

Scrisoare mamei

Mamă, îmi scrii din provincie că inima îți e bolnavă,
C-aproape nu ai putere și-acasă straniu e totul,
Cineva nevăzut (eu) a ridicat perdeaua
Știu – „E băiatul meu!” – „Scapă-mă”!
Te-aud „Ajută-mi, copile!”
Zidurile, zidurile caselor mi-au înăbușit dragostea,
Mi-au poruncit să râz și mi-au otrăvit vorbele
Nu mai știu ce e azi și ce-a fost altădată.
Sunt caraghiosul vieții și îndrăgostit de teatru.
Ce dureros e graiul neocolit,
Ce greu poate sufletul socotelile zilei de azi să încheie.
Cum te urăsc oraș în care toate le văd,
Văd cum dansezi în spelunci și toți cum ne asemănăm.
Un țipăt pe-aproape – o minge rătăcită
Mama nu e aici repede să-i o spun ei.
Strigătul s-a stins, trece jazzul călare.
De-a-lungul pereților a pierit ca o glumă fără ecou.

Astăzi e liniște și-așa nu mai pot să trăiesc.
Orașul e surd dacă nu-i încă mort.
Îmi voi scrie o scrisoare să-mi potolesc focul inimii,
Vocea inimii – care mă sugrumă.

Află, mamă – că-n afară de tot ce auzi despre mine
Mai am sfânta ta umilință – nearsă de vreo privire – neatinsă de vreun surâs.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

125

Asta n-o știi — de aceea bolnavă ești tu.
Numai sunt. Cu toată puterea inimii
Mărturisirea asta ți-am scris-o.
Am vrut, mamă, să știi
Că vorbele — poezia asta
Pot mântui.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

126

Władysław Sebyła

Władysław Sebyła (1902-1941), poet din cel de al doilea val al avangardei. Cultivă lirica metafizică, ridicându-se împotriva războiului și susținând valorile demnității umane. Pătrunse de melancolie și neliniște, multe poezii includ în configurația lor peisajul, îndeosebi cel nocturn.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

127

Mori
(Fragment)

O, noapte, dă-mi somn fără vis
Căci veghea vise mi-a dat.
Vânturile întunecate au trimis pe pământ stele singuratice.
De-ar putea să-mi ridice masca de pe față,
Să-mi mângâie ochii cu cețuri reci,
Ochii ce-au slăbit tot privind.
Dar lasă-i auzului zvonul,
Cum scoicii marea l-a lăsat,
Liberează-mi brațele și picioarele
De strânsoarea prea grea
Și de pielea veștedă
Și spală-mi buzele
De praful străzilor.

O noapte, liberează-mă de aripi rele, purtate de vânturi scrâșninde,
De roțile morilor, de hambare-nsângerate
Și de socoteli drăcești.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

128

Witold Hulewicz

Witold Hulewicz (1895-1941), poet, critic, traducător. A editat împreună cu fratele său Jerzy Hulewicz revista „Zdrój” (Izvorul), de orientare expresionistă. Ca urmare versurile sale se înscriu în curentul expresionist al epocii. A tradus din lirica universală.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

129

Chopin

Profilul ascuțit de om frumos,
Sculptat de mână de artist,
Crispat de durere, brăzdat de semnul cunoașterii
Culmilor fricii – subrezimii puterii.

Orbite lărgite de febră,
Puls ce se zbate sălbatic,
Ați prins cingătoarea de aur
Și ziua ați întunecat-o.

Pe locul fumegândelor mine
Măreață pasăre se prăbuși.
Orzul pe câmp înclină capul și muri.

Măinile – ca ghiare – au prins să soarbă viață din pământ
Din ochii pământului lacrimi de sânge țâșnit – au spre cer
Să vestească.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

130

Tadeusz Szantroch

Tadeusz Szantroch (1888-1942), poet și eseist, membru al grupării poetice „Czartak” înființată de Emil Zegadłowicz. Dincolo de lirica erotică, tema predominantă o constituie peisajul din zona munților Beskizi și Podhale.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

131

Insula iubirii

Lungi sunt drumurile spre ea
Pe orizonturi de palide, îndepărtate visuri
Și pe lumina celor din urmă stele –
Îi revăd umbra.

Îi spun iubirea
Peste toate depărtările
Niciodată nu va auzi-o
Niciodată n-o voi mai vedea.

Lungi sunt drumurile spre ea
Îi văd prin ceața – fața.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

132

Jan Brzękowski

Jan Brzękowski (1903-1983), poet, prozator, teoretician, membru al Avangardei Cracoviene. În poeziile sale pune în practică programul avangardist, fiind preocupat de arta contemporană în context european.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

133

Orășel

Deschide!
În liniștea florilor doarme orășelul
Castanii miros a vară,
Pe balcon Margareta
Închide luna
Într-o lădiță de perne.

Mirosul grădinilor,
Cilindre de sticlă-nșirate în cer.
Seara o găsește cu capul plecat pe piept
Și noaptea vine. De unde? De ce?
Ah, visurile, visurile, liliacul.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

134

Janina Brzostowska

Janina Brzostowska (1897-1986), poetă, prozatoare, traducătoare, legată de gruparea Czartak, înființată de Emil Zegadłowicz. Cultivă o lirică reflexiv-emoțională, proprie universului feminin. A tradus din lirica germană, cehă și bulgară.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

135

Nu dragostea ta

Fericire-i izvorul ce limpede curge,
Nu dragostea ta
Dragostea e un chin.

Fericire e codrul de munte în freamăt
Nu surâsul tău,
Surâsul tău e ispită.

Fericire sunt florile zilei de primăvară,
Nu sărutul tău,
Sărutul tău e dorință nestinsă în veci.

Dar în câmpii-nflorite și pe dealuri verzi
Și-n zile-nsorite
Nu-i fericire fără tine.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

136

Irena Tuwim

Irena Tuwim (1900-1987), poetă, prozatoare, traducătoare de cărți pentru copii. Sora mai mică a lui Julian Tuwim, apropiată de grupul „Skamander”.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

137

Mâinile

Nimic nu mi-ai lăsat,
Nici cea mai mică amintire,
Nu-mi rămân decât mâinile
Pe care tu le-ai iubit.

Ori încotro m-aș duce
Ele – vii – mă-nsoțesc
Tot ale tale – și eu tot cu ele.
Ori încotro m-aș duce să uit.

Și tot așa va fi
Până va veni ziua
Când mâinile ce-ai iubit
Pe pieptu-mi vor să se odihnească.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

138

Józef Wittlin

Józef Wittlin (1896-1976), poet, eseist, prozator, traducător, inițial legat de gruparea expresionistă „Zdroj” (Izvorul), apoi de gruparea Skamander. Publică numeroase versuri în care transpar motive referitoare la criza civilizației și culturii contemporane.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

139

**Intermezzo
într-o noapte de primăvară**

Ascultă, ascultă!
Răsuflă pământul,
Se deșteaptă casa.
Ascultă – suspină,
Cineva îți șoptește:
„Scoală, ridică-te-ascultă.”
Pomii-n grădini stau pe gânduri,
Ogorul tânăr visează iubire.

O parte din inima ta e trează-n tăcerea asta
Și nu mai dorește nimic.
Însă deodată începe încet să se agite
Să plângă și să te întrebe
De ce oare-nfloreste floarea
Dacă-i sortită pieirii
Și El și buzele tale
Și totul?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

140

Bronisława Ostrowska

Bronisława Ostrowska (1881-1928), poetă din perioada modernismului polonez, legată de poetica simbolistă. Poezia ei a evoluat de la lirica emoțional-afectivă spre cea reflexiv-religioasă, cultivând forme poetice rafinate și originale.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

141

Toamnă

Ca fructele coapte, cad vorbele noastre;
Nu mai doare niciuna și nici nu mai poate lovi.
Au zburat odată cu păsările călătoare.
Ce liniștită-i amiaza de toamnă-nsorită.
În jurul frunții zburdă surâsul grădinii.
Atâtea aveam să-ți mai spun și nu pot vorbi;
E vara femeii bătrâne și firul
Îmi scăpa din mâini
Odată cu privirea ta... Îl voi căuta
În tăcere.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

142

Mila Elin

Mila Elin, poetă, mai puțin cunoscută, din perioada interbelică.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

143

Liniște

Tăcute zile fără răsunet
Ca mumiile mute
Vă privesc fără teamă;
Parcă-n săli umbroase
Ați sta-n cutii de sticlă.
Amurgul se așează mai departe de mine,
Alungă umbre și culori.
Așa odihnesc fără vis,
Nu sunt nici flămând, nici bolnav,
Ca-n benți îmi strâng zilele trupul.
Poate e mai bine să zaci
Fără zâmbet sau sunet.
Știu că nimeni nu mai stă înaintea ușii mele,
Liniștit aud mângâierile liniștei,
Ea este mama mea pe care am uitat-o.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

144

Mieczysław Lisiewicz

Mieczysław Lisiewicz (1897-1975), poet, publicist, traducător, legat de mișcarea avangardistă interbelică. A luat calea exilului, promovând prin traduceri valorile culturii și literaturii polone.

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

145

Așteptare

Cenușii sunt ceasurile așteptării,
În aer tăcere de mormânt;
Între norii aprinși
Se pierde soarele încet,
Pe câmpii – lângă lac broaște și paseri.
Se arată ceața și se desface. La vest apare luna.
Ceva pătrunde în ureche.
Nu e motorul, un cărăbuș ne-a-nșelat.
Peste pământ noaptea așterne atlasul ei de crini,
În șoproane vorbesc oameni.
Nu se văd,
Stau în umbră.

Oare va coborî? Poate se odihnește pe drum?
De nicăieri vreo veste? Ce pilot minunat!
„Am avut presimțiri grozave,
Astăzi la amiază
Că se va-ntâmpla ceva”.
„Nu se văd încă”
„Nu răspunde motorul”
„Nu, motorul n-a fost nou..
Mașina joacă
Este posibil.... da, este.
Privește, acolo, în lună.
Aprindeți faclele.
Facle... Pilotul sosește.”

CONTEMPORARY
LITERATURE **P**RESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

146

Lech Piwowar

Lech Piwowar (1909-1940), poet, publicist, critic literar, membru al grupării Avangarda Cracoviană și al Cercului Literar Artistic *Litart*, preocupat de modernizarea formelor de expresie artistică în poezie. Dispare la Katyń.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

**Antologia poeziei contemporane poloneze
1934**

147

Mamă

Am crescut pe trunchiul sufletului tău
Și cu mâini de copil am sorbit cupa iubirii.
Am crescut ca o stâncă din inima ta,
Să nu te mai temi de furtuni și de negre nopți.
Aș mai putea oare să rămân curat ca altădată,
Oricât aș cere cerului iertare?
Înstrăinat dintr-odată mă vei regăsi
Cu sufletul întunecat și murdărit de patimi.
Fie că voi coborî în mormânt,
Fie că mă voi înălța spre culmi – ca șoimul
Ochii-ți albaștri – mamă –
Înainte-mi
Veșnic vor fi.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017

Margareta Sterian

Antologia poeziei contemporane poloneze
1934

148

Contemporary Literature Press

Bucharest University

The Online Literature Publishing House
of the University of Bucharest

**A Manual for the Advanced Study of
Finnegans Wake
in One Hundred and Thirty Volumes**

Totalling 31,802 pages

by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

You can download our books for free,
including the full text of *Finnegans Wake*
line-numbered, at

<http://editura.mttlc.ro/>,

<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Holograph list
of the
40 languages
used by James
Joyce
in writing
*Finnegans
Wake*

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2017